The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada. Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239. United States Editorial Offices: New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Telephone LOrraine 7-6470. Chicago: Editor — K. KEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA
WEDNESDAY, NOVEMBER 21, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 92. TREŠDIEN, 1962. GADA 21. NOVEMBRĪ. 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS. Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001. Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470. Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

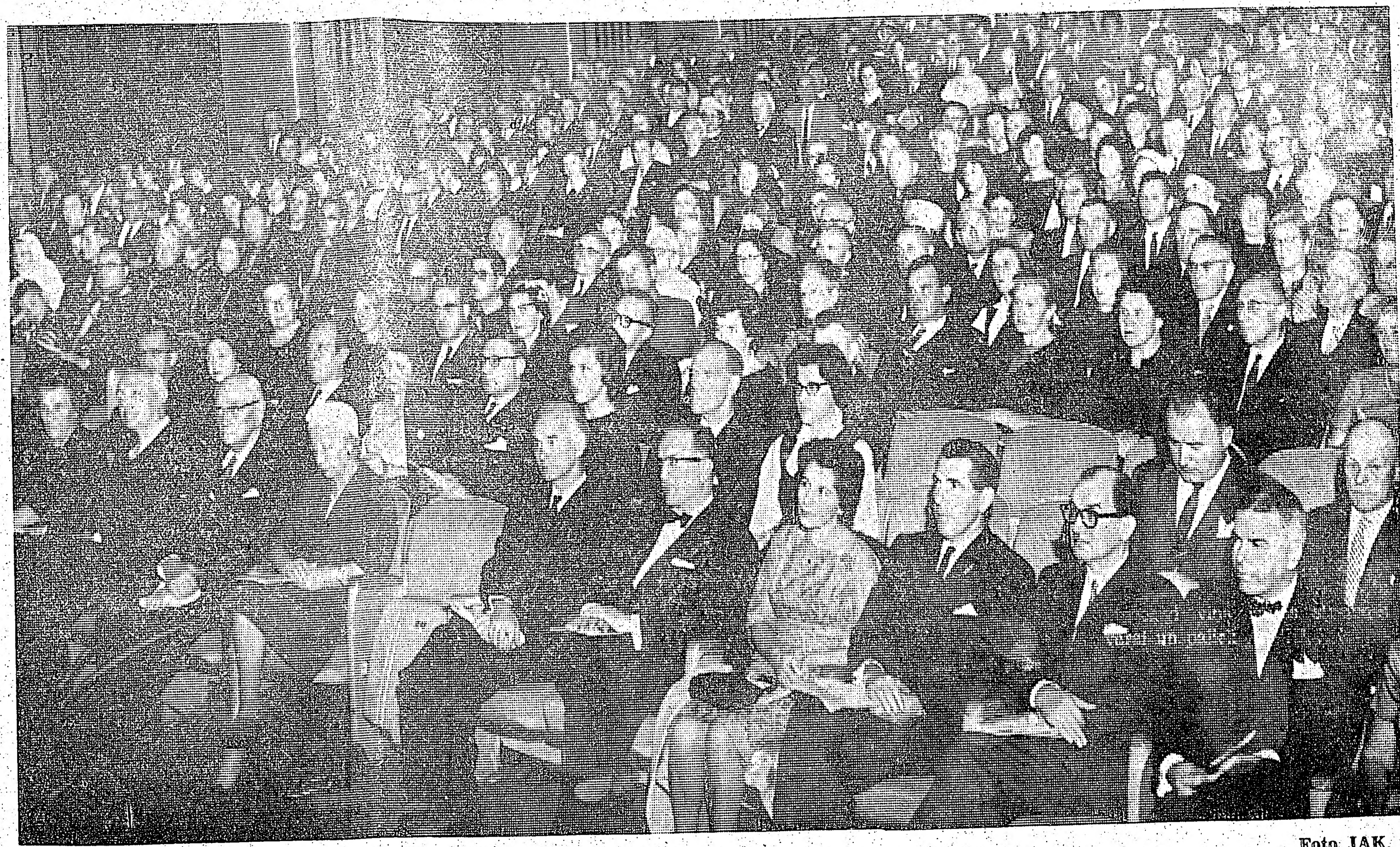

Konsuls V. Tomsons uzrunā Latvijas neatkarības atceres sarīkojuma dalībniekus Toronto.

Foto JAK.

BRĪVĪBU APSPIESTIEM

VALSTS SVĒTKU ATCERE TORONTO

Toronto valsts svētku svinības norisinājās vienā no labākām sarīkojumu telpām — Ītokā auditorijā. Plašajās telpās neredzēja brīvu vietu. Mēs nebijām vieni, sarīkojumu ar savu klātbūtni pagodināja ievērojamas Kanadas politikā un sabiedrībā augsti stāvošas personas, kā arī mūsu kaimiņu un citu draudzīgu tautu pārstāvji. Karogi un balti ziedi greznoja skatuvi.

Programmu sākot godināja mūsu brīvības cīņās kritušos varoņus ar klusuma brīdi, kurā ērģeļu solo „Sniga sniegi, putināja" atskaņoja komp. Alfreds Strombergs. Pēc apvienotā 1. ev. lut. draudzes un Dainas koŗa Kanadas himnas un Jurjāna Mūsu Tēvs snieguma LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra teica atklāšanas runu un iepazīstināja klātesošos cittautu viesus ar mūsu tautas traģisko vēsturi: „... Pēc smagām cīņām latvieši izkaroja brīvību. Šo brīvību mums laupīja Padomju Savienība, kas jau iepriekš bija nosodīta Tautu Savienībā par agresiju pret Somiju. Mēs sagaidām, ka tautas, kas šodien ir brīvas, palīdzēs atgūt brīvību arī mums, kādreizējiem Tautu Savienības locekļiem — Baltijas valstīm."

J. Niedra tautiešiem atgādināja, ka mums jācīnās visiem līdzekļiem par savas tautas brīvību. Pēdējā laikā politiskie notikumi rāda, ka šāda cīņa nav bezcerīga. Mūsu cerības un iespējas var tikai augt. Jaunajai un vecajai paaudzei cieši jāsadarbojas šinī virzienā, jo brīvības cīņu zobenu galu galā satvers latviešu jaunatne.

Brīvās pasaules latviešu apvienības sēdē Vašingtonā nolēma griezties ar lūgumu pie brīvajām tautām Apvienotās Nācijās atbalstīt brīvības atgūšanu Baltijas un citām apspiestajām tautām. Šo jautājumu solījusies ierosināt Kanadas valdība.

Svētku runu teica Latvijas konsuls V. Tomsons.

Igaunu tautas vārdā sveica konsuls Markus: „Pēc brīvības atgūšanas mēs dosim savu garīgo daļu visai brīvai pasaulei."

Lietuvas konsuls Smuidžinas izteica apbrīnu tam garīgajam lielumam, kas latviešus gadu no gada pulcina tik lielā skaitā pieminēt un prasīt brīvību Latvijai.

Kanadas federālās valdības tirdzniecības ministrs Hees nodeva ministru prezidenta Difenbēkera sveicienus un izteica apbrīnu un sajūsmu par iespaidīgo svētku aktu, par kori skaistajos tautas tērpos, balsu un dziesmu skaistumu.

Ontario provinces pilsonības ministrs J. Yaremko, kas vienmēr bijis klāt mūsu svētku aktos Kanadā, lūdza ministru Hees'u aizvest Federālai valdībai ziņu, ka provinces pilsoņi ir vienprātībā par latviešu pārliecību un cerībām atgūt Baltijas valstīm brīvību. Viņš sveicināja arī provinces ministru prezidenta J. Robarta vārdā.

Federālā parlamenta opozīcijas partijas vadītājs Lesters Pearson's bija sūtījis rakstveida sveicienus, izteikdams prieku, ka latvieši Kanadā var baudīt visas brīvās zemes tiesības.

Toronto pilsētas kontrolieris Summervills izteica cerību, ka dzelzs priekškars kritīs kā Baltijas valstīm, tā pārējām apspiestām tautām.

Svētku viesus iepriecināja Savstarpējās Sadarbības līgas prezidents dienvidslavs Jakubecs, savu uzrunu teikdams latviski: „Kad koloniālās tautas atgūst brīvību, tad koloniālismam jāizbeidzas arī Austrumeiropā."

Pēc runām un apsveikumiem godināja Latvijas goda konsulu Braisonu, klātesošo ASV konsulu Toronto, Baltijas tautu federācijas priekšsēdi V. Upeslāci, vicepriekšsēžus Kulango un Simanovičius'u, kā arī lāčplēšus kapt. Kuršinski, plkv. Liepiņu un igauņu majoru Veimani.

Toronto pilsētas galva N. Filips izteica pārliecību, ka pienāks diena, kad Latvijas karogs plīvos brīvajā Latvijas zemē.

Svētku otrā daļā sekoja koncerts kopkoŗa un solistu izpildījumā; Maiga Dežardēna - Jēkabsone iepriecināja ar vairākām solo dziesmām.

Kopkoris dziedāja J. Vītola „Beverīnas dziedoni," J. Cīruļa „Maldi."

Svinīgumu un sajūsmu radīja Kantātē Tēvijai Austras Holcmanes solo dziedājums, ko publika vēlējās atkārtot. Šo klausītāju dvēselisko savijumu latviskai lūgšanas dziesmai vajadzētu ņemt vērā turpmākos sarīkojumos kā solījumu, apņēmību, lūgumu un ticību tēvzemes brīvībai.

J. Umbris

„Dziesmu Vairoga" koris koncertēs Parkdale Collegiate auditorijā sestdien, 24. novembrī, plkst. 7-os vakarā. Izcilais latviešu koris no Kalamazū, Mič., diriģenta A. Kalnāja vadībā uzstāsies 75 dziedātāju sastāvā. Sava koncerta programmā „Dziesmu Vairogs" uzņēmis Vītola, Melngaiļa, A. Kalniņa, Ābeles, Dārziņa, Poruka, Pavasara u. c. latviešu komponistu dziesmas un tautas dziesmu sabalsojumus. Šis koncerts Toronto latviešu Koncert-apvienības sarīkojumā solās būt izcils notikums Toronto latviešu mūzikas dzīvē.

Cīņa beigsies ar uzvaru

LATVIJAS KONSULA V. TOMSONA RUNA VALSTS SVĒTKU SARĪKOJUMĀ TORONTO

Ir patīkami būt atkal Toronto un kopā atzīmēt Latvijas valsts 44. neatkarības gada dienu. Redzēt tik daudz goda viesu, kas ar savu klātieni pagodinājuši mūsu sanāksmi, dod šai dienai vēl lielāku nozīmi. Kuplais tautiešu skaits ir spēka liecinājums mūsu patriotiskiem mērķiem.

Mēs esam pateicīgi Kanadas valdībai un tautai, ka varam baudīt brīvību un patvērumu šajā zemē. Ka varam brīvi pulcēties, runāt latviešu tautas vārdā un aizstāvēt viņas tiesības. Viesmīlīgās tautas vidē tālāk veidot un izkopt latviešu tautas kultūru.

Kā jums jau zināms, Kanadas valdība nolēma sākot ar š. g. oktobŗa mēnesi ievest Latvijas, Igaunijas un Lietuvas vārdus sarakstā, kurā reģistrēti Kanadas pārstāvji ārzemēs un ārvalstu pārstāvji Kanadā. Tas ir notikums ar tālejošu nozīmi.

Kanadas valdības nostāja rāda, ka tā neatzīst Baltijas valstu aneksiju, bet atzīst šo valstu tiesības būt brīvām. Vairākās savās runās, ar starptautisku raksturu, Kanadas ministru prezidents līdz ar citām apspiestām tautām ir pieminējis Latvijas, Igaunijas un Lietuvas valstu traģēdiju un izteicis gatavību šo valstu jautājumu pacelt Apvienotās Nācijās.

Latvijas sūtnis Londonā Kārlis Zariņš, Latvijas nacionālās valdības ārkārtējo pilnvaru nesējs, ir jau izteicis latviešu tautas pateicību Kanadas ministru prezidentam.

Turu arī par savu pienākumu šinī Latvijas valsts svētku svinīgā sanāksmē vēlreiz izteikt latviešu vārdā Kanadas valdībai un ministru prezidentam mūsu visu sirsnīgāko pateicību par doto atbalstu. — Mēs neesam vieni savas tautas tiesību aizstāvēšanā.

Kā ievērojamu notikumu Kanadas latviešu sabiedriskā dzīvē vēl jāmin Latviešu nacionālās apvienības Kanadā priekšsēža Jāņa Niedras apmeklējums pie Kanadas ministru prezidenta Otavā. Latviešu pārstāvim bija dota iespēja tiešās sarunās paust mūsu tautas vēlmes.

Šīs nedēļas sākumā Otavā ieradās arī Apspiesto Eiropas tautu asamblejas delegācija un apmeklēja Kanadas valdības galvu, ārlietu ministru un arī visus opozīcijas partiju vadītājus lai runātu par apspiesto tautu tiesībām. Dr. V. Māsēns, kas piedalījās delegācijā, izteicās ļoti atzinīgi par apmeklējuma panākumiem.

Laikrakstos lasām par Latvijas sūtņu rosību Londonā un Vašingtonā, kur viņu vadībā veidojas mūsu nacionālo spēku centri. Līdz ar nupat pievestiem notikumiem, tie visi kopā ilustrē latviešu sabiedrības spēku un nozīmi.

Ka latviešu sabiedrības spēks ir ievērojams, par to visspilgtāko liecību dod mūsu ienaidnieka nevarīgās dusmas. Tās izpaužas neatlaidīgos uzbrukumos nacionālām organizācijām, sabiedriskiem darbiniekiem un brīvās Latvijas diplomatiskiem pārstāvjiem.

Šodien, svinot Latvijas valsts 44. patstāvības un neatkarības dienu, kā vienmēr, atceramies vienu posmu latviešu tautas vēsturē. Posmu, kas deva latviešu tautai brīvību un Latvijas valstij līdzīgas tiesības citu tautu saimē.

Iepazīstinot mūsu kanadiešu draugus ar Latvijas vēsturi, varam cerēt ne tikai uz viņu simpatijām, bet arī uz viņu atbalstu vajadzīgā brīdī. Tagad šis atbalsts mums ir vajadzīgs.

1918. gada 18. novembrī Rīgā latviešu tautas pārstāvji deklarēja Latvijas republiku. Tai pašā vakarā Tautas padomes un Pagaidu valdības vārdā Kārlis Ulmanis un Gustavs Zemgals griezās pie Latvijas pilsoņiem ar šādu uzsaukumu, kuŗu vēlos šeit nolasīt kā tā laikmeta dokumentu, kurā izteikta latviešu tautas griba:

„Latvijas pilsoņi! Latvijas tautas padome, atzīdama sevi par vienīgo varas nesēju Latvijas valstī, pasludina, ka:

1) Latvija, apvienota etnogrāfiskās robežās (Kurzeme, Vidzeme un Latgale), ir patstāvīga, neatkarīga demokratiska republika, kuŗas satversmi un attiecības pret ārvalstīm noteiks tuvākā nākotnē Satversmes sapulce, sasaukta uz vispārēju abu dzimumu tiešu, vienlīdzīgu, aizklātu un proporcionālu vēlēšanu tiesību pamata.

2) Latvijas tautas padome ir nodibinājusi kā augstāko izpildu varu Latvijā — Latvijas pagaidu valdību. Latvijas tautas padome uzaicina Latvijas pilsoņus uzturēt mieru un kārtību un visiem spēkiem pabalstīt Latvijas pagaidu valdību viņas grūtajā un atbildīgajā darbā.

Rīgā, 18. nov. 1918. g."

Brīvības cīņas ievilkās līdz pat 1920. gadam, kad Rīgā tā paša gada 11. augustā Latvija ar Padomju Savienību noslēdza miera līgumu. Ar to Padomju Savienība atzina Latvijas patstāvību uz mūžīgiem laikiem. 1921. g. 21. septembrī Latviju uzņēma Tautu Savienībā. 1922. gadā pieņemtā Latvijas valsts Satversmes likumā bija noteikts, ka Latvija ir neatkarīga demokratiska republika, kuŗas suverēnā vara pieder Latvijas tautai.

Savā patstāvības laikā latviešu tauta pierādīja, ka tā spējīga veidot savas valsts saimniecību un sekmīgi līdzdarboties pasaules valstu saimē.

Tagad latviešu tautai tēvzemē ir laupīta brīvība un Latvijas valstij patstāvība.

Laikā, kad tautas Afrikā iegūst brīvību un veido pašas savas valstis, — Eiropā, turpretim, bijušās brīvās tautas, kas savā laikā bija Tautu Savienības locekles, jau kopš 2. pasaules kaŗa nonākušas koloniju stāvoklī. Šo tautu dzīvi un eksistenci diktē viens centrs — Maskava.

Der atcerēties, ka Pad. Savienību 1939. g. 14. decembrī par militāro uzbrukumu Somijai izslēdza no Tautu Savienības.

Ir taču radies nenormāls starptautisks stāvoklis tajā ziņā, ka Baltijas valstis, kuŗas bija starptautiski atzītas, zaudējušas savas tiesības un tagad atrodas internacionālā komūnisma varā.

Bijušās Tautu Savienības vietā ir stājusies Apvienoto Nāciju organizācija. Radot jaunu tautu pārstāvniecību, vajadzēja tās dibinātājiem ņemt vērā Tautu Savienībā ietilpstošo valstu sastāvu un atjaunot to valstu starptautiskās tiesības, kuŗas tās zaudēja 2. pasaules kaŗa laikā.

Pad. Savienības militārā Latvijas okupācija ir krimināls nodarījums. Tas ir noziegums.

Pret šo kriminālo noziegumu mums visiem jācīnās! Jācīnās ar visiem spēkiem un visiem iespējamiem līdzekļiem.

(Noslēgums 8. lpp.)

PLKV V. JANUMA REFERĀTS
(ar filmas diapozitīviem)
DARBA UN DZĪVES APSTĀKĻI OKUPĒTĀ LATVIJĀ
š. g. 28. novembrī plkst. 8 vakarā 257 Shaw ielā (pie Dundas), Toronto, St. Mary's slovaku baznīcas apakšējā zālē.

LATVIJA
A M E R I K Ā

Nr. 92. TREŠDIEN, 1962. GADA 21. NOVEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50, 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

IENAIDNIEKAM SĀP

Daudzi galēji kreisie „liberāļi" laikrakstos un televīzijā pēdējās dienās ir pavisam uztraukušies. Lieta tāda, ka „naida kūdītāju" grupu skaits esot tik pārmērīgi savairojies, ka kļuvis bīstams Amerikai. Šis konstatējums prasa komentārus. Vispirms jau, runātāji ir tie paši, kuŗi arī saka, ka pretkomūnisms ir bīstamāks par komūnismu, jo varot taču gadīties, ka neglītajā komūnista vārdā nodēvē kādu kreiso sociālistu vai tamlīdzīgu putnu. Pēc maniem ieskatiem tā nav nekāda lielā nelaime ,jo komūnisti katru patriotu sauka par fašistu, imperiālistu, kaŗa kūdītāju un koloniālistu. Runājot par „naida kūdītāju" grupām, gribas paanalizēt, kādas tad ir šīs grupas, kuŗas kreisajiem Ņikitas draugiem kļuvušas tik nepatīkamas.

Nupat šur un tur pie komūnistu zemēs ražotiem šķiņķiem veikalos parādījušās zīmītes: „šis šķiņķis ražots komūnistu zemē ar vergu darbu". Ja tas būtu kāda skolas zēna joks, lieta būtu vienkārša. Taču amerikāņu tautas sašutums par zemes pārpludināšanu ar vergu valstu ražojumiem laikā, kad pašu zemē vietumis izmanāms bezdarbs, šoreiz neviltots. Komūnistu preču boikota piekritēji parādījušies daudzās pavalstīs. Nepatikšanas piedzīvo arī visādi „miera baloži", „Kubas draugi" un citas komūnistu segorganizācijas. Nesen komūnistu partijas masu sapulcē Čikagā bija ieradusies neliela amerikāņu patriotu grupa, kuŗa panāca, ka sanāksmi pārtrauca ne mazāk kā septiņas reizes! Kreiso sociālistu vēlēšanu sanāksmes bija tik pamatīgi pretkomūnistu ielenktas, ka katrs sanāksmes apmeklētājs saņēma lapiņu ar „miera" kandidātu darbu un nedarbu sarakstu. Vēl spilgtāka reakcija, kuŗa raksturo šo grupu aktīvitāti, bija vēstuļu un telefona sarunu plūdi sakarā ar „Niksona aiziešanas" stundu televīzijā. Komūnisti un viņu draugi ir tik labi organizēti, ka dažu stundu laikā var nosūtīt uz Vašingtonu 20.000 savu biedru vēstules, atbalstot kādu komūnistiem labvēlīgu lietu. Tāpat tie zvana pa telefonu ASV amatpersonām, sūta telegrammas prezidentam un rīko protesta sanāksmes. Niksona aiziešanas gadījumā no politiskās dzīves, televīzijā redzēja Niksona dzīves apskatu un to vīru ieskatus, kuŗi bijušajam viceprezidentam draudzīgi vai naidīgi. Pie pēdējiem izvēle nebija laimīga, aicināts tika spiegs Aldžers Hiss, kuŗu Niksons savā laikā atklāja un palīdzēja notiesāt. Hiss, protams, Niksonu par to mīlētnemīlē, un savas runas laikā cilvēku, kuŗš astoņus gadus bijis sekmīgs ASV viceprezidents, pamatīgi nosunīja. Aicināt notiesātu spiegu tiesāt savu prokuroru bija bezgaumības kalngali, un tautas reakcija bija sākumā spontāna, vēlāk jau organizēta un ļoti ietekmīga. Kāds Ņujorkas kreisais liberālis bija izteicies: „ASV ir ap 2000 pretsociālistu un pretkomūnistu grupas. Ja tās apvienojas, „demokratija zaudētu". Ar vārdiem „demokratija" šis kungs acīm redzot domāja stāvokli, kur kreisie var graut valsti, bez kā kāds tiem izrādītu pretestību.

Šīs grupas tagad darbojas aktīvi, un spēcīgākie pretkomūnisma centri ir Kalifornijā, Teksasā, Ohaijo, Illinojā. Šur tur rosās arī studenti ,kuŗu stāvoklis ir ļoti grūts kreiso mācības spēku spiediena dēļ. Kreisie profesori savu uzskatu cilvēkiem ļauj darīt, ko vien tie vēlas, bet pretēju uzskatu studentiem atriebjas, pazeminot atzīmes. Ar šādu terroru patriotiskos studentus piespiež turēt mutes. Laikā, kad prezidents Kenedijs izsludināja Kubas blokādi, dažās universitātēs bārdainas studentu grupas skaļi protestēja pret tādu miera „apdraudējumu". Kad kādi labā spārna studenti mēģināja organizēt pretestību, tie tūliņ izmanīja, ka tas labi neatsauksies uz viņu turpmākām skolas gaitām.

Kreiso uztraukumam šoreiz pamats. Kaut pretkomūnistu grupiņas vēl nelielas un bez pieredzes, to skaits pieaug ar katru dienu. Vai komūnismam, kad Amerikas milzenis būs pilnā mērā atmodies un nokratīs miglas pūtēju uzmesto melu un intrigu plīvuri!

Meteors

Okupētās Latvijas izlaupīšana turpinās

Kaut Latvijas kolchozos govju sastāvs tālu nav priekšzīmīgs, kaut tie nespēj uzrādīt varas prasītos lopu pieaugumus un izpildīt pavēlētos piena plānus, tad, neraugoties uz to, no mūsu zemes lielā skaitā izved sugas brūngovis un arī cūkas. Par šo okupantu „tirdzniecību" rakstu sniedz illustrētais žurnāls Zvaigzne 20. numurā. Zvaigznes rakstā norādīts, ka Latvijas lopkopju izveidotā LB šķirnes lopu populāritāte esot tik liela, ka tie sastopami visās padomju republikās, resp. Krievijā un visās tās kolonijās. Šogad Latvijai jāpārdod 40.000 LB liellopi, no tiem uz Kazachstanu sūtot 25.000, uz Uzbekistanu 2500, Aserbeidžanu — 1750, Tadžikistanu — 1710 uz Grūziju — 1400 u.t.t. Šogad citām krievu varas zemēm jāpārdodot arī 3000 Latvijas baltās cūkas. Uz Italiju nosūtīti 300 zirgi.

Bez brūnajām govīm uz krievu kolonijām nosūta arī šīs sugas bullīšus, lai tur uzlabotu vietējo govju sugas. Praksē nokārtot tā, ka šos sugas bullīšus savāc vienā kolchozā vai padomju saimniecībā, kur to uzaudzē līdz vajadzīgajam vecumam un kondīcijai, pēc kam tad notiek „pārdošanas" procedūra, resp. ierodas attiecīgās kolonijas pieņēmēji. Visu lopu partiju pavadību dod Latvijas kolchozu ļaužu grupiņas. Zvaigznes rakstam pievienotie uzņēmumi rāda, ka lopus pārved ar automašīnām un vilcienu lopu vagonos ...

Ir skaidrs, ka šis lopu „eksports" tagadējos apstākļos pēc pavēlētās kvotas nav nekas cits kā mūsu zemes pamatīga izlaupīšana.

ARĪ LATVIJAS EZERI BĒG

Okupantu oficiozs Cīņa 27. oktobŗa numura rakstā pastāsta, ka 19. un 20. augustā Ziemeļvidzemi esot piemeklējušas vēl nepieredzētas lietus gāzes. Ūdens masas esot izskalojušas Sapas ezera aizsprostu, izrāvušas sev brīvu ceļu uz Gauju un nopostījušas visu, kas vien gadījies priekšā. Bet Sapas ezera vairs neesot. Pa aizsprostu pāri gājusi Valmieras-Cēsu šoseja, bet tagad šoseju atjaunošot pa citu, taisnāku līniju. Ezera gultne tagad esot pavisam sīka, pāris soļus plata Miegupīte.

Sakarā ar šo notikumu tagad nevarot izšķirties par to, vai Sapas ezeru atjaunot, resp. vai aizsprostu atkal izbūvēt vai atstāt tagadējā stāvoklī. Lūk, ezeru vēloties sanatorija Līči, jo tas krāšņojot apkārtni. Ezers bijis ietverts slimnieku dziedināšanas komplektā — aktīvas atpūtas organizēšanā. Līču sanatoriju pie tam esot paredzēts ievērojami paplašināt, uzceļot vēl divus, trīs dzīvojamos korpusus. Plānā esot paredzēta arī laivu stacija un peldētava Sapas ezerā, bet, lūk, nu tā vairs nav. Taču aizsprosta būve maksātu trīs, četri tūkstoši rubļu, un to rajona organizācijām neesot, raksta Cīņa. No raksta tomēr var noprast, ka ezeru ieteic atjaunot, arī Cīņa to ieteic. Var domāt, ka tas notiks galvenokārt tādēļ, ka sanatorija Līči jau ir kļuvusi par krievu ierēdniecības plašu atpūtas vietu, kur latviešiem tikpat grūti ietikt kā Jūrmalas atpūtas namos un sanatorijās. Cīņa arī neslēpj, ka cilvēki uz Līčiem brauc no „brālīgajām" republikām.

LATVIEŠIEM ATŅEM PERSONĪGĀS MĀJAS

Cīņa 27. oktobŗa numurā arī apraksta Ļaudonas ārsta Jāņa Salmiņa likteni, kurš slimniekus pieņēmis mājās un par katru vizīti kabatā iebāzis naudu. Par šādā veidā savāktiem līdzekļiem viņš Ļaudonā uzcēlis klīnikas tipa divstāvu ēku ar 20 istabām, un tās vērtība esot 20.509 rubļu. Okupācijas režīms par šādu rīcību Jāni Salmiņu tiesājis un, kaut viņš vainu neatzinis, esot atmaskots. Viņš sodīts ar vienu gadu brīvības atņemšanas sodu, resp. pavadīšanu kādā darba nometnē, ko Cīņa sauc par koloniju. Viņa māja konfiscēta.

Nav šaubu, ka šo māju „nopirks" kāds krievu okupantu ierēdnis vai vismaz kāds latviešu nodevējs. Var pat domāt, ka viņu tiesāja pēc tam, kad kāds režīma kungs bija izvēlējies iegūt šo īpašumu. Jāpiezīmē, ka pēdējā laikā privāti būvētas mājas atņemtas jau vairākiem latviešiem. Kā zināms, visās Latvijas pilsētās un rajonos tagad darbojas sevišķas komisijas, kas pārbauda visu personiski būvēto māju īpašniekus, no kādiem līdzekļiem un kādā ceļā iegūtiem materiāliem mājas celtas.

LAUPA NELAUPĪTO

Pēdējā laikā režīma tiesas soda arī personisko lopu turētājus, kuŗiem var pierādīt, ka tie lopu barošanai pirkuši veikalos pirktu maizi vai miltus. Pašā pēdējā laikā pie aizliegtajiem pirkumiem pieskaitīti kartupeļi. Visos šādos tiesas procesos pieņem lēmumus konfiscēt lopus un tikai retos gadījumos apmierinās ar naudas sodiem. Cīņa 25. oktobŗa numurā raksta, ka Ventspilī ar piecu cūku un 50 cnt. kartupeļu konfiscēšanu sodīts Jānis Jakštovs un viņa sieva Anna Čiekure. Ventspilnieki J. Sarkanābols, M. Kalniņa, A. Bergmane un B. Rožčevs sodīti par tādu pašu pārkāpumu ar 50 rubļiem naudas sodu katrs. Protams, visi šie privāto cūku turētāji tagad cenšas tās savlaicīgi likvidēt.

PARTIJNIEKI ZOG VISVAIRĀK

Ziņojumu no tiesas zāles sniedz arī 26. oktobŗa Cīņa rakstā — Izlaupītāji sodīti. Šos izlaupītājus sodījusi jau t. s. Augstākā tiesa. Uz apsūdzēto sola atkal vairāki žīdu tautības pilsoņi, bet arī latvieši - Rīgas augļu un dārzāju tirdzniecības uzņēmuma 8. veikala darbinieku grupa: direktors R. Prūsis, agrākais direktors Lācis, direktora vietnieks B. Rabinovičš, vecākais grāmatvedis A. Gurs, noliktavas pārziņi — I. Jurševics, T. Gerners un pārdevējas E. Sietiņa un A. Sīle. Šie apsūdzētie uzkrājuši lielus krājumus nereģistrētu preču, tās norakstot zaudējumos. Šīs nobēdzinātāt preces pārdotas un nauda piesavināta. No 1959. g. maija līdz 1961. g. martam tā piesavināti 9615 rubļi. Prūsis un Rabinovičs notiesāti uz 10 gadiem ar brīvības atņemšanas sodu, Gurs — ar 8 gadiem, bet Lācis — 7 gadiem. Visiem konfiscēta arī manta. Pārējie notiesāti ar dažādiem, nedaudz zemākiem, brīvības atņemšanas sodiem.

Šie direktori, vietnieki un citi bija partijnieki. Šis process ir Rīgā notikušo lielo tīrīšanu daļa, kad iztīrija arī Rīgas augstos kungus.

UZ KOMŪNISMU JĀIET AR VAĻĒJU APKAKLI

„Pēdējā laikā bieži dzirdamas valodas: veikalos virskreklu ir vai cik, bet izvēles nekādas. Meklē cik gribi, neatradīsi to, kas patīk." Tā rakstu — Virskrekli un vienaldzība — sāk okupantu oficiozs Cīņa 25. oktobŗa numurā. Lūk, produkcija esot tāda pati, kā pirms gada vai diviem — slikta. Nekur neražojot virskreklus ar cietām apkaklēm, kaut pircēji tādus meklējot. Neesot arī virskreklu ar apmaināmām apkaklītēm. Ražotie virskrekli kļūstot par veikalu plauktu mantu. Neesot arī virskreklu, kuŗi pie mazgāšanas nesaraujas. Tagadējie saraujoties par 7-10 prov. Nopirkts 40. lielums pēc mazgāšanas kļuvis par 37. vai 36. lielumu. Šo jautājumu, diemžēl, nespējot atrisināt, gaužas Cīņa.

Kā sacīt — ļaudis sāk domāt kapitālistiski, kārtīgam boļševikam pa komūnisma ceļu jāiet ar vaļēju apkakli — domā krievu kungi, kuŗu krekli austi kādā satelītvalstī. Bet ziņas no Maskavas vēstī, ka cenas paaugstinās arī šai brāķa produkcijai. Rublis kļūs vēl nevērtīgāks.

(Nobeigums 8. lpp.)

ITAĻU ŽURNĀLISTS APMEKLĒ LATVIJU

„Kad es braucu uz Padomju Savienību, es biju sarkans, bet kad es no turienes atgriezos, es biju kļuvis antikomūnists," stāstīja itaļu žurnālists saviem latviešu draugiem Neapolē.

Tas bija neparasts gadījums, kas saveda šos cilvēkus kopā. Kāda latviešu ģimene, kas devās ar kuģi no Austrālijas uz Ameriku, pa ceļam uz īsu laiku apstājās Neapolē. Tur latvieši bija iegriezušies kādā veikalā. Neprazdami itaļu valodu, tie mēģināja izpalīdzēties ar citām valodām. Viņu grūtības ievēroja kāds žurnālists, kas tai brīdī atradās veikalā, un piedāvājās tiem palīdzēt. Dabūjis zināt, ka tie ir latvieši, viņš bija iepriecināts, jo nesen bija atgriezies no sava ceļojuma pa okupēto Latviju un Padomju Savienību. Viņš uzaicināja latviešus savā greznajā mājā un parādīja arī Neapoli.

Ceļojums uz Padomju Savienību viņu esot pilnīgi pārvērtis. Viņš esot iedomājies komūnismu pavisam citādāku. Kad dabūjis ar to tuvāk iepazīties, tad visas simpatijas pret to zudušas, un tagad viņš gribot izlietot savas zināšanas, lai apkaŗotu komūnismu. Viņš bijis arī Latvijā, no kurienes atvedis līdz daudz fotografiju.

Tomēr arī pēc šī ceļojuma itaļu žurnālistam vēl daudzkas palicis neskaidrs, un viņa latviešu draugiem nu vajadzēja nākt palīgā ar saviem izskaidrojumiem. Tā, piemēram, viņš bija nesaprašanā, kā viss tas, kas notiek Padomju Savienībā, saskaņojams ar Padomju Savienības konstitūciju, kur esot paredzētas visādas brīvības. Viņš vēl ņēma to nopietni!

Par savu ceļojumu Padomju Savienībā itaļu žurnālists rakstot grāmatu ,kas drīzumā parādīšoties atklātībā.

Apelsīniem parādoties Rīgā, veidojas gaŗas gaidītāju rindas. Uzņēmuma autors zviedru žurnālists, kas pirms dažiem mēnešiem apmeklējis okupēto Latviju.

KOMŪNISTU ‚DANAJU DĀVANA'

Senos laikos atskanēja brīdinājums: „bīstieties danajus pat tad, kad tie nāk ar dāvanām."

Mūsu laikos nebūtu jāaizmirst, ka jābīstās no komūnistiem, kad tie kļūst „neparasti piekāpīgi." Šo mācību, liekas, brīvā pasaule būs spiesta iegaumēt pēc „lielās Chruščeva piekāpšanās Kubas lietā," ko tas nebūt nedarīja, lai sevi reklāmētu par nezin kādu miera eņģeli, bet gan sausu un aukstu aplēsumu dēļ.

To darīt spieda vairāki iemsli. Vispirms patiešām bēdīgais pārtikas apgādes stāvoklis visā Padomju Savienībā, jo ir veca patiesība, ka vislabākā armija ir vājš kaŗotājs, ja nākas kaŗot ar tukšiem vēderiem. . . Tā bija vēlēšanās vēlreiz naīvās Rietumu pasaules priekšā nospēlēt iemīļoto „miera eņģeļa lomu," lai gūtu brīvās pasaules komūnistu, to līdzskrējēju un dažu nenosvērto cilvēku simpatijas, ko varētu izmantot Padomju Savienības starptautisko politisko nodomu sasniegšanai. Neraugoties uz Chruščeva pārmērīgo lielīšanos un balmutēšanos, Padomju Savienība skaidri apzinās, ka viņa spēkos nevar mērīties ar brīvo pasauli, jo tās kaŗa potenciāls nebūt nav p ā r s n i e d z i s, bet pat pietiekami pietuvinājies kaut vai amerikāņu potenciālam. Riskējot ar jaunu pasaules kaŗu, komūnisti ne tikai nekā neiegūtu, bet pat riskētu zaudēt visu, ko tie līdz šim ieguvuši ar varu un viltu. Visu to apsveŗot, komūnisti izšķīrās par „Chruščeva miermīlīgo nostāju."

Tomēr komūnisti nebūtu vairs komūnisti, ja tie tanī pašā laikā no šāda „miermīlības" soļa nemēģinātu izsist sev politisku kapitālu! Ir, varbūt, pāragri vēl spriest, vai piepildīsies mūsu laikrakstā izteiktās bažas, ka Kubas jautājumā komūnisti var vēlreiz piekrāpt brīvo un lētticīgo pasauli, bet ir jau daži norādījumi, ka viņi to mēģina jau darīt.

Ja Chruščeva vēlēšanās saglabāt pasaules mieru būtu bijusi sirsnīga un bez jebkādiem blakus nolūkiem, tad Kubas jautājums jau sen būtu atrisināts un visi draudi pasaules mieram likvidēti. Chruščevs bez liekas tielēšanās apsolījās izvākt visus savus Kubai piegādātos uzbrukuma ieročus un pielaist Apvienoto Nāciju neitrālistu komisijas inspekciju Kubā, lai tā pārliecinātos, ka solījums arī ir īstenots. Visai pasaulei tagad zināms, ka Kubā patiesais saimnieks nav Kastro, bet gan Padomju Savienība. Tādā kārtā Savienotām Valstīm nebija nekāda iemesla šo vienošanos neakceptēt. Patiesībā to nemaz nevarēja neakceptēt.

Pakāpeniski sāka parādīties komūnistu īstie nolūki. Steidzami uz Kubu devās savienības visgudrākais, visviltīgākais un, liekas, arī visneģēlīgākais vīrs— Anastas Mikojans, kas bijis tik lokans, ka varējis kalpot kā Staļinam, tā Chruščevam, veicot tos netīros starptautiskās politikas uzdevumus, ko paši diktātori vai nu nevēlas, vai arī nejūtas spējīgi tik labi veikt, kā to spēj šis slīpētais armēnis. Tas savu misiju uzskatīja par tik svarīgu, ka nevarēja atgriezties Maskavā pat tad, kad tur piepeši bija mirusi viņa sieva... Mikojāna pūļu rezultātā Kastro kļuva tik „neatkarīgs" no Maskavas, ka strupi ne vien atteicās no Chruščeva inspekcijas solījuma pildīšanas, bet pat pieprasīja, lai Savienotās Valstis izvāc savu jūŗas bazi no Kubas . . .

Savienotās Valstis ir iemanevrētas visai kļūmīgā stāvoklī, jo tām būs grūti turpināt blokādi vai pat ieņemt Kubu, lai pārliecinātos, kas tur palicis noslēpts un par cik Kuba apdraud Savienoto Valstu drošību, neriskējot ar t. s. „starptautiskās sabiedriskās domas" nosodošo nostāju un t. s. „neitrālistu" spiedienu. Turpretim, paklausot dažām „liberālo" prasībām un apmierinot arī Kubas prasības, Savienotās Valstis varētu zaudēt katru lielvalsts prestižu.

Savienoto Valstu prezidentam ir pasniegts patiesi ciets rieksts, ko tam šā vai tā nāksies pārkost, riskējot varbūt ar drausmīgām sekām . . .

Iegādājaties piemiņai!

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SKATU ALBUMU

Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd. 8½" x 11" formāts,

32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto 2-B,

DĀMU FRIZIERSALONS ‚VENTA'

3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),

Tel. LE 6-9544, Toronto.

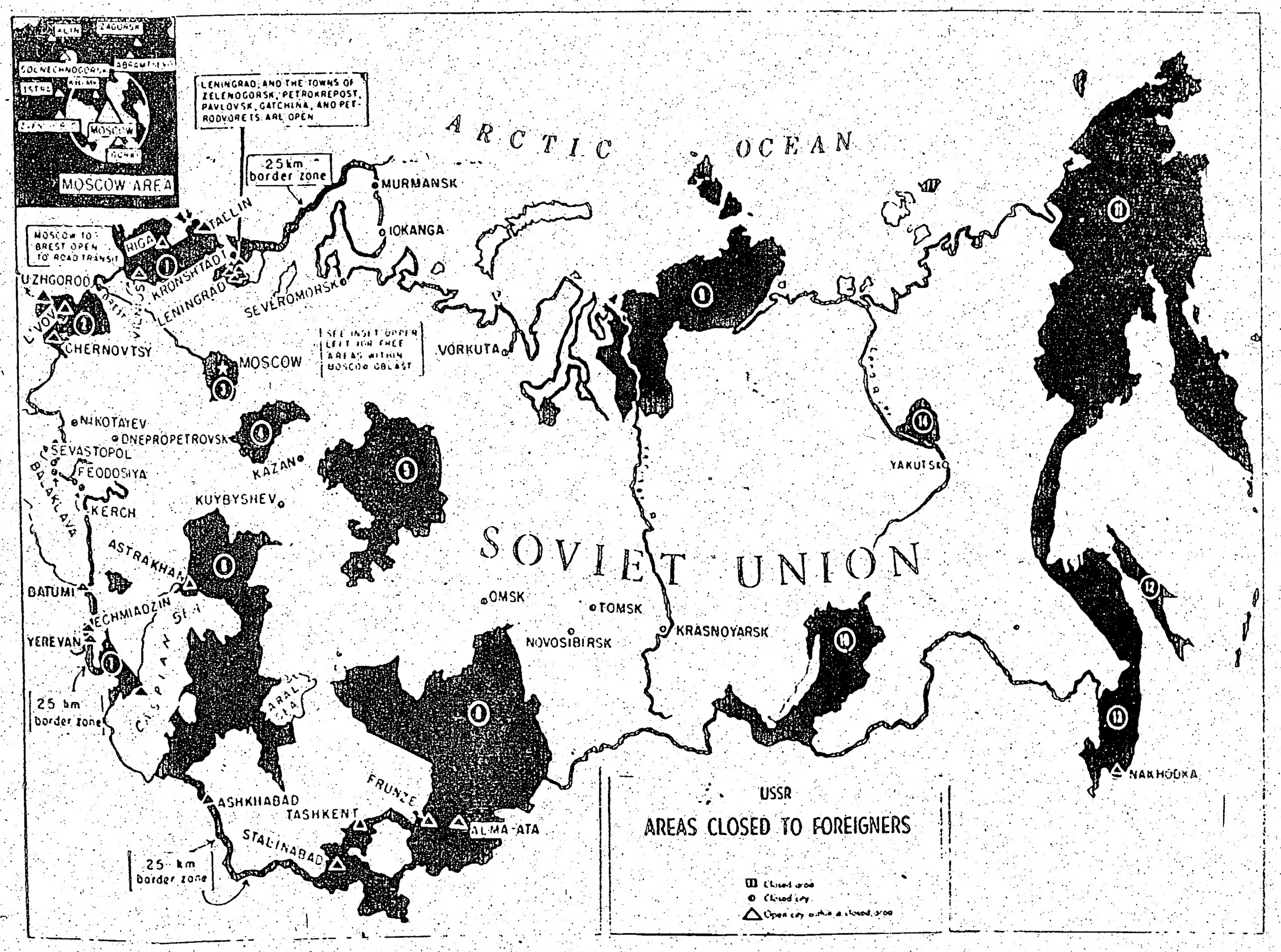

Kartē ar melnu krāsu apzīmētās vietas ir joslas, kuŗas ārzemnieki Pad. Savienībā nedrīkst apmeklēt.

Gara KULTŪRAI

KOMPONISTA VOLFGANGA DĀRZIŅA PIEMIŅAS KONCERTS ŅUJORKĀ

Ņujorkas skaņu mākslinieku kopa šo sezonu atklāja ar ļoti vērtīgu koncertu-referātu Bruklīnas Betlemes baznīcā svētdien, 11. novembrī. Tas bija veltīts nelaikā mirušā komponista Volfganga Dārziņa piemiņai.

Kopas priekšnieks prof. Pauls Sakss īsā un sirsnīgā uzrunā uzaicināja klausītājus ar piecelšanos un klusuma brīdi godināt dārgo aizgājēju, kurš visu savu dzīvi ziedojis latviešu mūzikai. Skaņu mākslinieku kopas uzaicināts, V. Dārziņš pats devis savu piekrišanu piedalīties ar savu darbu atskaņošanu kopas nodomātā viņa darbu koncertā pēc šiem Ziemsvētkiem. — Bet liktenis bija citādi lēmis. Kādā vēstulē Dārziņš rakstījis, ka gribot sagatavot 30 rāmjus savas kundzes gleznu izstādei Ņujorkā pag. pavasarī, bet tanī laikā nežēlīgā slimība piespieda viņu palikt gultā un viņš nav ticis uz izstādi, kurā tik ļoti vēlējies būt. D. aiziešana ir sāpīgs zaudējums mākslinieku saimei un visai latviešu tautai.

Valentīns Bērzkalns sniedza pārskatu par V. Dārziņa mūziku un darbiem. Gribu sniegt īsu V. Bērzkalna pārskata atreferējumu. Kādā intervijā P. Klānam Vācijā Dārziņš teicis: „Vai nu es savā mūzikā esmu latvietis vai nerakstu nemaz."

Dārziņa nāve šā gada Jāņu rītā Amerikas rietumkrastā, latviešu dziesmu svētku laikā, visiem nāca kā smags, negaidīts trieciens,, kaut arī viņa pēdējo gadu cīņa ar smago slimību — nebija noslēpums.

V. Dārziņa pirmie darbi 20. gadu beigās liecina, ka viņš savu ceļu kā komponsts sācis toreizējās modernās mūzikas iespaidā. No instrumentāliem darbiem viņš pievēršas vokālam žanram, sevišķu vērību piegriezdams senlatviskām tautas dziesmām, līdzīgi E. Melngailim un J. Graubiņam. D. komponējis arī vienu kantāti: Daugavas viļņi (ar K. Skalbes tekstu), kas nosaukta par poēmu korim, tenoram un orķestrim. Tad seko apm. 4 gadu klusēšana (no 34—38 gadiem), kurā nobriest D. Otrais klavieru koncerts Fis Durā ar komplicētu ritmiku. Šo koncertu ļoti atzinīgi novērtēja Rīgas kritiķi, atzīstot to par izcilu darbu ar latviskiem meklējumiem un domām, kā D. atradis pats savu ceļu, no kura vairs neatkāpsies. D. nākošais darbs: modernās Variācijas par oriģināltēmu klavierēm, kur taktis iet juku jukām ,vietām pat bez taktsstrīpām. Šis ir D. beidzamais darbs Latvijā. 5 bēgļu gados Eslingenā D. atkal uz kādu laiku it kā pazuda. Nākošais darbs Sonata pabeigta Amerikā, un to ņujorkieši dzirdēja Karnegi koncertu zālē, paša komponista izpildījumā. Tad atkal D. daiļrade it kā apklusa. Mūža pēdējā cēlienā tā tomēr bija ļoti ražena, varbūt, paredzot bargo likteni. —

Neskatoties uz to, ka D. bija aizņemts maizes darbā par klavieru paidagogu, viņa Otrā klavieru Sonāta pabeigta 1956. g. un uzņemta Vašingtonas universitātes mūzikas fakultātes kārtējā programmā.

Pēdējo gadu darbiem pieder arī 2 Prelūžu cikli Triade de Preludes un Trittico Barboro, svīta klavierēm un vairāki techniski, viegli klavierdarbi iesācējiem. Daudz D. sniedzis vokālā žanrā: harmonizējumus koriem, Rotaļu (kas atskaņota vairākās dziesmu dienās trimdā) u. c. Bet vislielākie nopelni D. kā tautas dziesmu apstrādātājam; arī solo dziesmai viņš piegriezis vērību. D. atstājis 300 apstrādātas latviešu tautas dziesmu meldijas, no kurām 200 pašlaik publicē. Par šo darbu D. pag. pavasarī saņēma kārtējo Kultūras fonda prēmiju.

Bez komponēšanas D. darbojies arī kā mūzikas rakstnieks Latvijā: kā kritiķis Latvī, Rītā, Daugavā, Burtniekā un mūzikas žurnālā Mūzikas Apskats.

D. atstātais mantojums ir ļoti bagāts un, cerams, ka tas tiks sargāts un kopts arī nākotnē, un ka tam mākslinieki piegriezīs vajadzīgo vērību.

Noslēgumā referents piezīmēja, ka amerikāņi — Vašingtonas universitātes studenti aizsteigušies mums priekšā ar D. skaņdarbu koncertu sarīkošanu. Sekoja jauks koncerts ar Mirdzas Nārunas, Mirdzas Piekalnītes, Visvalža Geduļa un Fanijas Vīksnes piedalīšanos.

Klausītāji ar lielu interesi sekoja koncerta programmai. Žēl, ka sakarā ar to, ka koncerts bija paredzēts baznīcas apakšējā zālē, neparedzētu apstākļu dēļ bija jānotur baznīcā, — klausītāji savu atzinību un pateicību par vērtīgo koncertu nevarēja izteikt aplausos. Latviešu skaņu mākslinieku kopas rīkotie koncerti - referāti gūst arvien labu piekrišanu sabiedrībā un nopietnas mūzikas klausītājos. Gaidīsim ar interesi nākošos kopas koncertus..

Alise Dzirkale - Cenne.

Margarita Ausala

PIE JŪRAS

Smiltis dzied manās saujās,
Vēji matos.
Zilzaļas jūras ūdeņu skaujās
Pati apmāta skatos.

Dīvains noslēpums spīgo
Gaismu bālu.
Viegli ar viļņu mugurām līgo
Putas tuvu un tālu.

Debess pamalē plīvo
Zilas buras.
Kāpās, kur veci zvejnieki dzīvo,
Vientuļš ugunskurs kuras.

Spēji pasauli satver
Tālās šalkas.
Dvēseli jaunai dzīvībai atver
Svešas brīnuma alkas.

MAZPUTNIŅŠ GODALGO SEKMĪGĀKOS BĒRNUS

Līdzīgi citiem gadiem, arī šovasar, Mazputniņa lasītājiem bija dota izdevība piedalīties vasaras darbu sacensībās. Šīs sacensības Mazputnim kļuvušas jau par tradīciju, dodot iespēju pārmaiņus nodarbināt dalībnieku galviņas un pirkstiņus. Sacensībām ir dziļa nozīme latviskās audzināšanas laukā, palīdzot izkopt latvisku valodu, liekot bērnam domāt latviski un radot interesi par tematu, ar ko tas nesastopas ikdienā. Pagājušās vasaras temats latviski rokdarbi, piemēram, izpelnījās sevišķu atsaucību, un sacensībās piedalījās bērni no astoņām dažādām zemēm.

Šīs vasaras sacensībām rakstnieks Ilmārs Batraks bija devis sākumu pasakai, kuru nobeigt nācās sacensību dalībniekiem. Darbu izvērtēšanu uzņēmušies rakstniece Ingrida Vīksna, Mazputniņa red. Inta Purva un Laika red. Maksis Čulītis. No iesūtītajiem darbiem par godalgojamiem atzina divus. Jaunāko grupā pirmo vietu izpelnījās Vitauts Jaunarājs, 9 g. v., ASV, otro — Maksis Bikiņš, 7 g. v., Austrālijā, trešo — Laima Ciguze, 9 g. v., ASV. Vidējo grupā pirmā vietā Juris Zvīdris, 11 g. v., Kanadā, otrā — Māris Kurmis, 11 g. v., ASV, bet trešo vietu dalīja Edgars Ieviņš un Andris Freivalds ASV. Vecākā grupā pirmā vietā bija Rasma Ieviņa, otrā Dabris Ieviņš.

Sacensību darbu vairums tik interesants, ka iederētos jebkurā pasaku grāmatā. Par to lasītāji varēs pārliecināties paši, jo sākot ar 49. Mazputniņa numuru publicēs visus godalgotos darbus.

Sacensību gadījumos redakcijai arvien rūpes sagādā balvu iegāde, kuras tiek ieturētas latviskā gaumē. Redakcija būtu pateicīga, ja lasītāji nāktu talkā ar balvu ziedojumiem. Mazie sacensoņi balvas ir godam nopelnījuši. Red. adrese: 160 Woburn Ave, Toronto 12, Ont. It.

LIELĀKĀ LATVIEŠU GLEZNU SKATE TORONTO

Mākslinieku vienības Latvis mākslas izstādi 22. novembrī, plkst. 8 vakarā, atklās Latvijas ģenerālkonsuls R. N. Bryson's Albert White galerijā, 381 Adelaide St. W., rietumos no Spadina Ave. Izstādes goda komitejā pārstāvēti pazīstami latviešu mākslas, zinātnes un saimnieciskā lauka darbinieki. Ar šo pārstāvju morālisko atbalstu latviešu mākslas reprezentācija kanadiešu sabiedrībā ieguvusi dziļāku izteiksmi un nozīmi.

Šī būs plašākā izstāde, kādu latviešu mākslinieki rīkojuši Toronto. Piedalās 18 vienības biedri ar 103 darbiem, to skaitā 15 skulptūras dažādos materiālos un keramikas plāksnes. Mākslinieki izstādei nopietni gatavojušies. Ar nedaudz izņēmumiem skatē visi jauni darbi, Toronto mākslas cienītājiem vēl neredzēti. Šī ir arī pirmā reize, kad latviešu mākslinieki nodibinājuši ciešāku kontaktu ar pazīstamu kanadiešu mākslas galeriju. Latviešu māksliniekiem pavērusies iespēja parādīt savu īpatnību un vitālitāti Kanadas mākslas laukā.

Interesants un neparasts būs izstādes architektoniskais iekārtojums. Parasti esam skatījuši gleznas, novietotas lielākā vai mazākā telpā gar sienu vienā vai divās rindās, bet šoreiz tās novietotas it kā savā īstā vidē — dzīvojamā telpā vai birojā. Attiecīgu noskaņu rada atsevišķu telpu iekārtojums un apgaismojums. Gleznas un skulptūras līdz ar to iegūst intīmāku apkārtni un dabiskāku skatījumu.

Izstāde būs atvērta darbdienās no plkst. 9—5, sestdienās no plkst. 10—4 un turpināsies līdz 22. decembrim.

Valijas Mērnieces glezna Klusā daba būs redzama mākslin. vien. Latvis gleznu skatē Toronto. Foto JAK.

Tekuļi un bēguļi svešumā

SANDRA LAZDIŅA SADEGUŠIE SPĀRNI. ROMĀNA 2. GRĀMATA. LATVJU GRĀMATAS APGĀDĀ 1962. GADĀ, 224 LPP.

Lazdiņas romāna pirmā grāmata pagājušā gadā lasītājiem ļoti patika un visi gaidīja pasāktā temata turpinājumu. Stāstījuma veids bija saistīgs un notikumi vienreizēji, kaut gan pats temats visiem zināms un daudzu apstrādāts. Lazdiņa šā darba pirmajā grāmatā veiksmīgi parādīja meitenes Jūlijas neparasto likteni Latvijas brīvvalsts, abu okupāciju un kara laikā dzimtenē un Vācijā bēgulībā līdz kara beigām. Gandrīz neticami Jūlijas nelaimju iemesli un sagadīšanās, kas viņas dzīvei stiepjas cauri kā sarkans pavediens, sākot ar nelaimīgo spārnu sadegšanu bērnībā Ziemsvētkos, tēlojot eņģeli, un to joprojām visu dzīvi. Tas ir savā ziņā autobiografisks romāns, to apstiprina pati autore, kaut gan, protams, daudz kas pielikts un atņemts. Tātad — tā tomēr ir kādas dzīves īstenība mākslinieciskā apdarē. Skaisti tēlota ideālistiskā jaunatnes augšana un izglītības centieni kādreiz Latvijā. Seko draudzmīgie piedzīvojumi un pārdzīvojumi kara laikā dzimtenē un sagrautajā Vācijā. Ģimene pairst kara juceklī un atkal necerēti satiekas. Pavīd interesanti paziņu, draugu un dažādu sabiedrības tipu zīmējumi dažādās situācijās. Lasītāju nekur negarlaiko gari iekšēji prātojumi un nevajadzīgas blakus situāciju detaļas. Pirmās grāmatas beigās varēja nojaust sagaidāmu temata tālāku risinājumu.

Nu esam sagaidījuši otro grāmatu. Pati autore izmisumā rakstīja avīzēs, ka izdevējs sabojājis viņas darbu; otrajā grāmatā bez viņas ziņas daudzās vietās teksts sagrozīts. Tas nav patīkams gadījums mūsu grāmatniecībā, bet pieņemsim, ka tas noticis pārpratuma dēļ un nekas nav bijis ļaunā nolūkā. Salīdzinot autores manuskriptu ar iespiesto grāmatu, vietām atrodam tiešām ievērojamus izteksmes grozījumus un pat izlaidumus. Taču norises un notikumu būtiskais nav mainīts. Un tas pašreiz lasītājiem galvenais — šo romāna otro grāmatu vērts lasīt, jo tajā rādītie notikumi ir mūsu bēgulības dzīve Vācijas nometnēs un Anglijas iecelotāju darba hostelos. Kas attiecas uz teksta grozījumiem, tad, šķiet, izdevējs gribējis stila tīrību; vai tas viņam izdevies, par to var būt dažādās domās. Tāpēc par to šeit nerunāsim.

Otrajā grāmatā romāna galvenā varone Jūlija cieš no smagas depresijas pēc meitenes zaudēšanas kara laikā, bet šo zaudējumu pamazām aizstāj cita bāra meitene, kuras vecāki nonāvēti kara laikā. Tā Jūlija atgūst dzīves prieku, audzinot dēlu Uģi un pieņemot meiteni Janīnu. Viņa ar piederīgiem dzīvo kādā ērtā privātmājā Bleksenā, bet atšķirība no tautas starp svešniekiem viņai un vīram nav panesama. Viņi atstāj visas ērtības un kājām lietū dodas uz Melles DP nometni, kur gaisā brīvi plandījās Latvijas karogs. Nometnes dzīve ar visām nebūšanām un nesaticību sagādā lielas ciešanas fiziski un dvēseliski, bet bez latviešu sabiedrības viņi arī nevar iztikt.

Lazdiņa ļoti interesanti parāda dažādu tautas slāņu tipus dažādās situācijās. Un tieši nometņu posta laikā vispilnīgāk atklājas cilvēku sejas. Tur redzam godprātīgus cilvēkus un neiedomājami viltīgus spekulantus. Tā ir īsta tipu galerija, psīcholoģiski labi tverta un dabīgi parādīta.

Jūlijas vīrs Pēteris Kodols ir intellektuālis, kurš dziļi izjūt tautas postu un dzimtenes zaudējumu. Viņš ne brīdi nevar dzīvot bezdarbībā. Nometnē viņš tūliņ iesaistās sabiedriskajā un nometnes biroja darbā. Taču tikai retais pamana viņa pašuzupurēšanos savu tautiešu labā. Saniknots par nepatiesību un nepamototiem uzbrukumiem apavu sadalē, viņš pie pirmās izdevības pieteicas laukstrādnieka darbiem Anglijā.

Laukstrādnieka darbs Pēteri fiziski izsūc, bet viņš bez sūdzēšanāš panes pat visus nepamatotos uzpūtīgo angļu apvainojumus un lamas, kaut gan paši apvainotāji ir pusanalfabeti. Beidzot pēc gariem 10 mēnešiem arī Jūlija ar bērniem nokļūst Anglijā. Vilšanās ir pārāk liela, bet citas izejas arī nav. Angļu dāmu terrors hostelī visus šausmīgi nospiež. Taču vienīgi Jūlija uzdrošinās sūdzēties. Ģimenei arvien jādzīvo šķirti, kaut gan Pēteris var katru vakaru atbraukt ar divriteni ciemos. Angļi uz Kodolu sūdzībām it kā nereaģētu, bet aizmuguriski vēršas pret Kodolu bērniem, tos neuzņem nevienā augstākā skolā. Tā viņiem jāpaliek par vienkāršiem strādniekiem. Tas Jūliju visvairāk satriec, viņa tuvu izmisumam, jo viņas „vainas" dēļ jācieš bērniem. Nu viņa mēģina sagādāt izceļošanas iespējas uz ASV, kur dzīvo Jūlijas māsa, bet sākumā atļauju dabū tikai Jūlija viena pati. Tas ģimeni izšķirtu. Izceļošanas iespējas uz Kanadu paliek neizmantotas. Nu Jūlija saskata atkal melno liktenīgo roku, kas viņu vienmēr dzīvē pavada, lai ko viņa darītu. Nu bezcerīgi viņa ļaujas straumes varai un paliek Anglijā, it kā nebūtu vērts vairs cīnīties. Tieši šī pēdējā nevarība paliek neattaisnojama, jo tieši šajā laikā radās visādas iespējas arī laukstrādnieku ģimenēm. Jūlija bija vienmēr sevi pārvarējusi un bērnu dēļ cīnījusies, bet nu tālākais paliek neziņā.

Lazdiņas stāstījums viegls, asprātīgs un izsvērts. Viņa neizplūst daudzvārdībā un garos dialogos. Stils jau daudz labāks kā pirmajā grāmatā, kas kopiespaidā rāda augšanu. Jāgaida tālāki Lazdiņas darbi. Vai Jūlija tik viegli padosies neveiksmēm? Šis noslēgums vēl nebūtu galīgais. Gribētos lasīt par Jūlijas tālāko dzīvi un cīņām. Tā nav parastā garlaicīgā dzīve, tā ir varonīga cīņa un sacelšanās par cilvēcību un tiesībām. Vai tā var paļauties neizbēgamajam. Jūlijai vēl jācīnās par savām un bērnu tiesībām. Gaidīsim Lazdiņas romāna turpinājumu.

Tik interesanti tvertu trimdas dzīves ainu no Vācijas nometnēm mūsu literātūrā vēl gandrīz nav bijis. Par laukstrādnieku dzīvi un viņu ģimeņu likteņiem Anglijā tā jau gandrīz kultūrvēsturiska filma. Lazdiņa ar šo darbu apliecina labas stāstītājas talantu. Bēguļu un tekuļu liktenus Lazdiņa abās grāmatās rāda tik plastiski un drāmatiski, kāda ir bijusi mūsu visu bēgulības dzīve. Un tomēr viņa, šķiet, ir piedzīvojusi vairāk, redzējusi vairāk un intuitīvi izjutusi asāk visas mūsu tautas postu un bēdas.

A. Spoģis

GANDRĪZ ROMĀNS PAR ROTŠILDU DZIMTU

„THE ROTSCHILDS" Frederic Morton, Atheneum (Kanadā — McClelland and Stewart Ltd.) izdevums, 305 l.p., cena — $7,25

Gandrīz kā romānu var lasīt baņķieru Rotšildu dzimtas vēsturi, kuras autors apakšvirsrakstā to apzīmējis par "dzimtas portretu." Nav jābrīnās, ka šī grāmata īsā laikā kļuvusi par „bestseller'u," jo netrūkst cilvēku, kas no Rotšildiem gribētu aizņemties māku, kā iemantot lielu bagātību un varu, jo neviena cita ģimene pēdējo divu g. s. laikā nav ap sevi centrējusi Eiropas lielos notikumus.

Rotšildu vēsture sākās astoņpadsmitā g. s. beigās ar kādu Frankfurtes naudas mijēju — Maieri Amšeli Rotšildu. No šauras mītnes Frankfurtes Židu ielā viņš izveidoja finanču impēriju, ko viņa pieci dēli izplēta uz piecām citām Eiropas galvaspilsētām un beidzot ieguva visas pasaules varu. Mēs redzam, kā James R. piekrāpa Napoleona slepeno policiju, kā Nātans R. izmantoja sevis labā britu valdību, izmantojot ziņu par Welingtona uzvaru pie Waterloo u. t. t. No Frankfurtes getto R. kļuva par imperiju baņķieriem, Eiropas dzelzceļu būvju financētājiem. Beidzot barons Louis R. nonāca Gestapo cietumā.

MONTREĀLAS LATVIEŠU TEĀTRA VIESIZRĀDĒ

TORONTO, 1962. G. 10. NOVEMBRĪ

Ja smilšainā jūras krastā, paisumam un bēgumam mainoties, velti meklēt smiltis kādas dzīvas būtnes pēdu zīmes, tad jūra tur pametusi savas. Pāļu gabalus, zāles, saplosītu tīklu atliekas. Tos vējš tik viegli neaizpūš. Zīmes paliek.

Pa tādām nedzēšamām pēdām autors A. Voitkus liek staigāt 3 cēlienu drāmas tēliem.

Tur ir divi laulāti pāri, jaunības draugi kopš skolas laikiem. Kopējas gaitas trimdā rada sarežģījumus, liktenīgas sagadīšanās savukārt iespaido draugu savstarpējās attiecības un tālākos notikumus.

„Lugā darbojas psīcholoģiski sarežģīti raksturi, kas prasa lielu un nopietnu darbu gan no režisora, gan tēlotājiem.

Lugu iestudējis Gunārs Vērenieks, un savā darbā parāda ne tikai spējas vien, bet jau noteikti jaušamu prasmi spēju izteiksmei.

Pagarais lugas ievads un nostādījums varētu atslābināt skatītāja uzmanību, ja raksturiem un savstarpējām attiecībām nebūtu tik noteiktas vadlīnijas. Tāpat situāciju izkārtojums bija atbilstošs notikumam un situāciju maiņā saskatāms psīcholoģisks pamatojums.

Pārrunāt varētu 2. cēliena slēgumu, kas nepārliecināja (Lidijas izbaiļu skrējiens). Ja tēlotājiem ne vienmēr izdevās sekot režisora nodomiem, tad to var pierakstīt pašu tēlotāju lielākām vai mazākām spējām, kā arī lielākai vai mazākai skatuves gatavībai.

G. Vērenieks tēloja arī vienu no galvenām lomām — ārstu Aldi Kauguru. Viņam ir lomai atbilstošs pārdzīvojums un jau redzamas spējas izteikt šo pārdzīvojumu labā skatuviskā formā. Lugas beigu skatu viņš izveda visskaistāk.

L. Karlsone ir iecienīta koncertdziedātāja un saviem dziesmu cienītājiem tuva ar savu smalko, iejutīgo priekšnesumu. Drāmas izteiksmes līdzekļi viņai pasveši. Lielo, grūto Lidijas lomu viņa veic ar savu dziļo pārdzīvojumu.

Krista Šteinbacha (Ārija Lelde) ir tikai ceturto reizi skatuvē. Viņas lomā var teikumus uz pirkstiem saskaitīt, un tā gandrīz visa balstās uz mēmu reaģēšanu. Jaunajai tēlotājai nav nevienas neaizpildītas vietas. Viss izjusts un pārliecina.

Inženiera Leldes lomā E. Skapsts ārēji it ticami atveidoja veiksmīga karjērista un dāmu elka raksturu. Varētu vēlēties dziļāku psīcholoģisku pārliecību un krāsaināku šīs psīcholoģijas izpausmi. Viņa sievas Ainas lomā Velta Dzirne bija klusināta un smalkjūtīga.

J. Vilnis (vecais Roga) un J. Spurmanis (Edgars) sniedza savās lomās vienu otru raksturīgu momentu.

Aina Kalniņa (Maija) var izveidoties par labu raksturlomu tēlotāju. Viņas tālruņa saruna bija viens no labākiem skatiem visā lugā.

Labi apmeklētajā izrādē skatītāji priecājās par disciplinēto spēli un bija izbrīnījušies, ka zālē nav sadzirdama suflieŗa darbība. Skatītāji priecātos par ansambļa disciplīnu vēl vairāk, ja zinātu, ka — Montreālas teātris spēlē — bez zuflieŗa.

E. Kalniņa.

Latvieši Kanadā

TORONTO

● Sakarā ar plkv. V. Januma viesošanos Toronto Daugavas Vanagu nodaļa rīko vakariņas vanagu saimei un lūgtiem viesiem š. g. 25. novembrī plkst. 4 p.p. DV namā 123 Hurona ielā. Piedalīšanās vakariņās $ 2.50 no personas.

● Valsts svētku atceri Latviešu baptistu draudze atzīmēja Walmer Rd. baznīcā Svētrunu teica māc. R. Ekšteins. Draudzes koris dziedāja svētkiem piemērotas dziesmas.

● 23. un 24. nov. 8 vakarā Walmer Rd. baznīcā, māc. Fr. Čukurs no Bukskauntijas rādīs filmu un stāstīs par saviem apmeklējumiem Brazilijas un Bolivijas latviešu baptistu draudzēs. Visi tautieši būs gaidīti viesi šajā vakarā.

● Toronto Sv. Jāņa draudzes 18. nov. dievkalpojums notika dievlūdzējiem piepildītā baznīcā. Pieminot Belzacara lielvalsts bojā eju, mācītājs salīdzināja to ar šīsdienas bezdievīgās lielvalsts stāvokli, kas ir kā milzis uz māla kājām. Milža sabrukuma brīdis nav tālu.

Sekoja draudzes vakars ar labi sastādītu programmu. Dziedāja draudzes koris. Patriotiskas dzejas deklamēja režisors V. Pukats un M. Gaiķe. Ziedi un aplausi bija algojums par jauko priekšnesumu. Sekoja cienasts.

● 1. Latviešu ev.-lut. draudzes svētku dievkalpojums notika Sv. Andreja baznīcā plkst. 3-os. Baznīca bija izgreznota ziediem un nacionāliem karogiem. Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris.

● Austrumu draudzes valsts svētku svinīgo dievkalpojumu vadīja māc. A. Briedis. Liels bija dievlūdzēju skaits. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja soliste Lidija Misbacha.

● Māc. A. Briedis kristījis Robertu Kordon Tribble, Ralfa un Jūsmas dēliņu.

● Mācītājs A. Lūsis Sv. Jāņa draudzē kristījis Haroldu Miķeli Būlmani , Nikolaja un Ingridas dēliņu,

KIČENERA

● Sestdien, 17. nov. vakarā notika svētku akts un dievkalpojums. Svētrunu teica māc. A. Čops. Piedalījās gandrīz visa Kičeneras latviešu saime.

VANKUVERĀ, B. C.

● Omulīgu Mārtiņu balli bija rīkojusi vietējā Daugavas Vanagu nodaļa. Vanādzes rūpējās par viesu labklājību, cienājot tos ar mārtiņzoss cepeti, skābiem kāpostiem, latviskiem speķa pīrādziņiem un citiem gardumiem.

● Edīte Teriņa beigusi Britu Kolumbijas universitāti ar BC gradu. Jaunā akadēmiķe izpelnījusies augstākās atzīmes savās studijās.

MONTREĀLA

● Neskatoties uz vētraino laiku, 10. novembrī Montreālā Van Horna skolas zālē nebija daudz tukšu krēslu,kad pavērās priekškars skatuves vecmeistara Jāņa Šāberta 50 gadu skatuves jubilejas izrādei, ko sniedza Ceļojošais teātris, uzvedot L. Krišfelda komēdiju Ziedonis septembrī. Bija patiess prieks par aktieru lielisko spēli, un skatītāji dzīvoja līdz katram tēlotājam, visvairāk priecādamies par paša jubilāra sniegumu.

Skatītāji sumināja tālos ciemiņus aplausiem un ziedu veltēm. Tautiešu vārdā jubilāru apsveica Montreālas Latviešu biedrības pr-ks Em. Mazutis, izceldams Šāberta lielos nopelnus latviešu teātra laukā. Daudzi viņa radītie tēli vēl ilgi dzīvos mūsu atmiņā. Tālāk viņš norādīja, ka, ja šī izcilā jubileja būtu svinēta dzimtenē, tā būtu atzīmēta pēc jubilāra patiesiem nopelniem, bet šeit, trimdā, mēs to varam atzīmēt tikai simboliski.

Montreālas latviešu draudžu, organizāciju un atsevišķu tautiešu vārdā Mazutis pasniedza jubilāram aploksni. M. O.

Konsuls V. Tomsons Toronto sestdienas skolas Latvijas valsts dibināšanas atceres aktā. Foto JAK.

MĒS NESAMIERINĀSIMIES AR MŪSU TAUTAI NODARĪTO PĀRESTĪBU

TLB sestdienas skolas Latvijas valsts svētku 44 gadu atceres akts Sv. Andreja baznīcas telpās bija pulcinājis kuplu skaitu svinību dalībnieku. Pēc karoga ienešanas ceremoniāla sekoja māc. A.Brieža vadīts svētbrīdis. Dziļi pārdomātos vārdos mācītājs aicināja jauno audzi turēt piemiņā Latviju: „Jums ir vislielākās cerības panākt to, ko mēs esam pazaudējuši — ,lai Latvija atkal būtu brīva. Tēvu zemi kas nes sirdī, nekad to nevar zaudēt. Valodas kokle uztur tautu pie dzīvības un latviešu skola rūpējas par mūsu tautas valodas kokles saglabāšanu," teica māc. A. Briedis.

Skolas pārzine A. Martinsone starp citu norādīja: „Mēs esam mazi un nevaram daudz veikt, bet daudz mazu liesmiņu dod kopā lielu ugunskuru."

Pēc tautas lūgšanas skolas saimi uzrunāja viesis Latvijas konsuls V. Tomsons.

„Latviešu skolas un vecāku uzdevums ir jūs mācīt un audzināt, lai pēc gadiem jūs nāktu mūsu vietās. 18. novembrī mēs gribam pateikt draugiem un ienaidniekiem, ka nesamierināsimies ar mūsu tautai nodarīto pārestību."

Konsuls nolasīja arī Latvijas valsts ārkārtējo pilnvaru nesēja sūtņa K. Zariņa sveicienus.

Sekoja skolēnu priekšnesumi ar gadījumam sagatavotām deklamācijām un dziesmām. Sevišķi izcēlās 7. klases audzēkņu Lolitas Kalniņas, Laumas Kaļinas, Intas Kalniņas, Ineses Krastiņas, Haralda Gaiķa, Gunta Siliņa un Ulda Celmiņa teiktie apcerējumi par kultūras sasniegumiem Latvijas brīvvalsts laikā.

Skolas pārzine A. Martinsone paziņoja Latvijas vēstures sacensībā sekmes guvušo audzēkņu vārdus un pasniedza viņiem grāmatu veltes. Sacensību izturējuši 23 audzēkņi, bet 2 ņēmuši dalību mutiskā pārbaudījumā. Labākās sekmes guvusi Lolita Kalniņa, viņai seko Lauma Kaļina, Inta Kalniņa, Haralds Gaiķis un Inese Krastiņa.

Pēc svinību akta skolas saime pakavējās rotaļu priekos un ieturēja maltīti pie skolas vecāku padomes dāmu klātā pusdienu galda. O. K.

AGRIS ANŠMITS

ar uzslavu beidzis Ontario College of Art. Jaunais gleznotājs ar labiem panākumiem jau piedalījies vairākās kanadiešu izstādēs. Mākslinieka patstāvīgā gleznu izstāde notiks 8. un 9. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņa laikā.

DEVĪGAS ROKAS LATVIEŠU NAMA CELŠANAI

Toronto latviešu nama akciju iegādei iemaksājuši $100,-:

E. Puķītis, R. Ozoliņš, E. Rutks, U. Maksiņš, A. Ķivlenieks, K. Stagavs, V. Kusmanis, H. Jansons, H. Ozoliņš un Ausma Sanemagi.

Toronto Latviešu nama org. komitejas prezidijs aicina kopīgā nama celšanā piedalīties ikvienu tautieti.

LATVIEŠU NAMS TORONTO

ir bijis jautājums un arī uzdevums, kopš šīs pilsētas un tās apkārtnē apmetušies latvieši.

Nama iegūšanā paveiktie un plānotie priekšdarbi ir tik tālu, ka darba tālākai turpināšanai nepieciešama visas latviešu sabiedrības Toronto un tās apkārtnē līdzdalība.

Aicinot šinī darbā ikvienu latvieti, organizācijas komiteja par nama iegūšanas priekšdarbiem un turpmāko darbības plānu paskaidro:

Kopējā Latviešu nama iegūšanas darbu kārto un vada Toronto latviešu nama organizācijas komiteja, kas sastādās no 40 organizāciju un draudžu izraudzītiem pārstāvjiem. Šī organizācijas komiteja ir ievēlējusi darba vadīšanai prezidiju 12 personu sastāvā un revīzijas komisiju.

Latviešu nams Toronto iecerēts un tā iegūšanu īsteno uz akciju sabiedrības principiem, kuras statūti ir izstrādāti un pieņemti saskaņā ar Kanadas likumiem un kuras darbība pakļauta valsts kontrolei.

Akciju sabiedrības LATVIEŠU NAMS TORONTO (angliski LATVIAN HOUSE TORONTO) statūti nosaka:

Mērķi:

a) Toronto pilsētā dzīvojošo latviešu izglītības, savstarpējās palīdzības, sadraudzības, labdarības, sabiedrisko un kultūrālo interešu izkopšanas un atpūtas vajadzību apmierināšanai, kā arī lojālitātes nostiprināšanai pret Kanadas valsti, viņas kultūru un dzīves veidu, un

b) iegādāt un pārvaldīt nekustamu īpašumu un tajā ierīkot klubam līdzīgu pasākumu, kas būtu pieejams visiem latviešiem, neatkarīgi no tā, vai viņi būtu šī pasākuma akcionāri vai ne, kā arī ierīkot komerciālus un veikalnieciskus pasākumus, pēdējo visu peļņu izlietojot augšminēto mērķu īstenošanai.

Akciju sabiedrības valdes locekļu amati ir goda amati un par savu darbu viņi atlīdzību nesaņems, tāpat kā tagad organizācijas komitejas prezidija locekli un līdzekļu vācēji ir brīvprātīgi darbinieki un par saviem pūlēm nesaņem nekāda veida materiālu atlīdzību.

Kādas ir bijušas mūsu vajadzības pēc kopēja nama? Pētījumi par latviešu sabiedrisko un kultūrālo darbu pēdējo desmit gadu laikā Toronto rāda, ka sarīkojumu sezonā no septembra līdz maijam katru gadu ir notikuši no 85 līdz 123 dažādi sarīkojumi.

Caurmērā apmeklētāju skaits 1958.-59.-60. gados ir bijis — ballēs 300, saviesīgos vakaros 129, teātra izrādēs 299, koncertos 155, referātos 75. Par telpām, īrējot tās par naudu, sezonā izdots no $7000 — $10.000.

Ar lielām grūtībām telpu ziņā ir darbojusies latviešu sestdienas skola un ģimnazija, kurās latvisko izglītību iegūst tuvu pie 400 bērnu un jauniešu.

Lai šīs vajadzības apmierinātu, jo atsevišķo organizāciju īpašumi ir par maziem, mums vajadzīgs nams ar apmēram 20.000 kvadrātpēdu lielu grīdas kopplatību.

Lai šādu namu uzturētu, nevaram paļauties, ka ar organizāciju biedru naudām un ziedojumiem varēsim sagādāt vajadzīgos līdzekļus. Tāpēc, lai šāds nams nekļūtu par financiālu risku un lieku saimniecisku atbildību, kas gaida sabiedrības ziedojumus tā uzturēšanai, namu plāno kā saimniecisku pasākumu, kas uzturētu pats sevi un arī akciju īpašniekiem dotu peļņu.

Kopējā Latviešu namā ir paredzētas telpas šādiem saimnieciskiem pasākumiem, kas ar īrēm segtu izdevumus nama uzturēšanā: Daugavas Vanagu spiestuve, grāmatnīca, redakcija un biroja telpas, Toronto Latviešu kreditsabiedrība, ārsta un zobārsta kabineti, kafejnīca, puķu veikals, delikatesu veikals un rotas lietu veikals.

Ļoti svarīgs jautājums ir latviešu nama atrašanās vieta. Pagaidām varam tikai aptuveni minēt rajonu, kurā būtu meklējams piemērots īpašums, un tas varētu būt pilsētas daļā, ko ierobežo Ontario ezers dienvidos, ziemeļos Laurenča averija, rietumos Ossingtona iela un austrumos Peipa avenija.

Īpašuma izvēlē raudzīsies, lai tas būtu ar labu publisku satiksmi, izdevīgi sasniedzams arī auto braucējiem un pilsētas rajonā, kurā pašvaldības likumi atļauj iekārtot paredzētos saimnieciskos uzņēmumus.

Šāds nams, kas atbilstu mūsu vajadzībām, varētu izmaksāt ap $300.000.

Prezidija rīcībā skaidrā naudā ir $7000, kas ir organizāciju $100 dalības iemaksas un atsevišķu cilvēku noguldījumi. Latviešu sestdienas skolas fonds ir nodevis mūsu rīcībai $13.000, kopā ar organizāciju uzkrātiem un solītiem kapitāliem 107.000.-. Pārējā summa ir jāsagādā, pārdodot akcijas par $100 gabalā.

Vai latvieši šādu namu var atļauties?

Apmēram 12 gadi pagājuši, kopš Toronto izveidojusies latviešu etniskā grupa. Ar prieku vērojams, ka mūsu tautieši izturējuši sīvo sacensību darba tirgū un saimnieciskā laukā. Lielais vairums iegādājušies īpašumus un pārējās modernai dzīvei nepieciešamās lietas. Sarīkojumu skaits, veids un apmeklētāju simti liecina, ka rosīgais dzīves veids kultūrālā un sabiedriskā dzīvē turpināsies. Tātad vajadzības pēc telpām pastāvēs, tādas arī atradīs, īrējot no gadījuma uz gadījumu, un atdodot savu peļņu citiem.

Nekad un nekur citur jaunās mājvietas zemēs nav bijuši tik izdevīgi apstākļi kā Toronto pilsētas un tās apkārtnes latviešiem, lai izveidotu savu sabiedriski kultūrālo centru un, galvenais, mēs to varam atļauties.

Vai drīkstam rēķināties ar mūsu tautiešu atsaucību, lai šādu mērķi sasniegtu?

Lielais organizāciju un draudžu skaits, kopā 40, kas piedalās nama iegūšanā, izstrādājušas un pieņēmušas statūtus. Šis fakts liecina, ka lielās lietās mēs gribam un arī varam sadarboties.

Piedalīšanās nama celšanā, iegādājoties akcijas, nav ziedojums, bet ieguldījums. Plānojot nama saimnieciskos jautājumus, par pamatu ņemot līdzīga rakstura pasākumus šinī pilsētā, nav ne mazāko šaubu, ka šis kopējais pasākums izdosies un arī nesīs peļņu.

Visām pārējām etniskām iedzīvotāju grupām jau ir šādi savas kultūrālās un sabiedriskās dzīves centri. Kā pēdējie esam palikuši mēs.

Latviešu nama akciju, kas būs likumīgs vērtspapīrs, varēs pirkt un pārdot statūtos paredzētā kārtībā.

Ieguldot naudu latviešu nama akcijās, mēs nodrošināsim peļņu sev, ko parasti saņem citi. Tādā veidā radīsim līdzekļus palīdzības, kultūras un sabiedriskā darba sekmēšanai, darot skaistāku un bagātāku visu mūsu dzīvi.

Attaisnosim savu eksistenci šinī zemē un ķersimies pie darba!

Toronto latviešu nama organizācijas komiteja.

B. Šova Šokolādes zaldātiņš. 24. nov. Toronto viesosies DV Klīvlendas latviešu teātris.

Sabiedrisks darbinieks Pēteris Ziediņš ar dzīvesbiedri Bertu 24. novembrī atskatās uz 50 kopīgā dzīves ceļa gadiem.

ĢENERĀLKONSULS

Mr R. N. BRYSON

Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q., 5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTĀMMAŠĪNAS par visizdevīgākām cenām ALEKSANDRS KANBERGS, 65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel. 463-2667

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI? Vai esat nokārtojuši abonementu?

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātra viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.

24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums. Parkdale Collegiate audit., 209 Jameson Ave.

27. novembrī plkst. 8 vak. Sv. Andreja b-cas telpās — TLTA priekšlasīj. un diskusiju ciklā Dr. V. Černovskas referāts Cilvēka būtības izpratne.

1. dec. pl. 18,30 Park Plaza viesnīcā Latvijas kara skolas 43 gadu dibināšanas atcere. Ieeja pret ielūgumiem.

1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.

1. decembrī, Kolumbus zālē, TLK vienības sarīkojums — saviesīgs vakars ar deju.

1. decembrī — TLB dāmu komitejas „Andreja Balle" Ungāru zālē, 245 College St.

8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.

5. janv. Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.

6. janv. — skolas eglīte Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Andreja baznīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.

19. janvārī 1963. g. — Viestura koŗa gadskārtējais koncerts.

26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.

26. janvārī Sv. Andreja baznīcas sarīk. telpās Draudzīgā aicinājuma atcere. TLTA sestdienas ģimnazija.

2. febr. DV karnevāls Palace Pier telpās.

15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.

7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.

7. martā — dziedones Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.

17. martā — Viestura koŗa koncerts skolai par labu Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.

23. martā plkst. 7.30 vakarā — Sv. Andreja b-cas zālē - Komp. Jāzepa Vītola piemiņas koncerts.

5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.

LONDONA

24. nov. — L. L. kopas dāmu komitejas daiļamatniecības skate - tirdziņš.

16. dec. — Ev. - lut. draudzes Ziemas svētku eglīte.

SV. KATARĪNES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

HAMILTONĀ

25. novembrī Klīvlendas DV teātra viesizrāde — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".

31. martā 1963.. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

Dzīve Savienotās Valstīs

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE-8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel. 463-2667

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT
KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši
abonementu?

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums. Parkdale Collegiate audit., 209 Jameson Ave.
27. novembrī plkst. 8 vak. Sv. Andreja b-cas telpās — TLTA priekšlasīj. un diskusiju ciklā Dr. V. Černovskas referāts Cilvēka būtības izpratne.
1. dec. pl. 18,30 Park Plaza viesnīcā Latvijas kaŗa skolas 43 gadu dibināšanas atcere. Ieeja pret ielūgumiem.
1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.
1. decembrī, Kolumbus zālē, TLK vienības sarīkojums — saviesīgs vakars ar deju.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas „Andreja Balle" Ungāru zālē, 245 College St.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.
5. janv. Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.
6. janv. — skolas eglīte Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Andreja baznīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.
19. janvārī 1963. g. — Viestura koŗa gadskārtējais koncerts.
26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.
26. janvārī Sv. Andreja baznīcas sarīk. telpās Draudzīgā aicinājuma atcere. TLTA sestdienas ģimnazija.
2. febr. DV karnevāls Palace Pier telpās.
15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.
7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
7. martā — dziedones Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
17. martā — Viestura koŗa koncerts skolai par labu Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.
23. martā plkst. 7.30 vakarā — Sv. Andreja b-cas zālē - Komp. Jāzepa Vītola piemiņas koncerts.
5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.

LONDONA

24. nov. — L. L. kopas dāmu komitejas daiļamatniecības skate - tirdziņš.
16. dec. — Ev. - lut. draudzes Ziemas svētku eglīte.

SV. KATARĪNES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.
31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

HAMILTONĀ

25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".
31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

ČIKAGIEŠI GATAVOJAS PRESES BALLEI

Čikagas un Milvoku preses kopas kārtējā sanāksmē pārrunāja kopas darbības noteikumus, Preses balles rīkošanu, dažādu fondu lietas un turpmāko darbību.

Kopas vecākais K. Ķezbers ziņoja, ka saņemta piekrišana no LPB Centrālās valdes rīkot preses balli Čikagā 19. janvārī. Daļu no balles atlikuma paredz nodot trūcīgo rakstnieku un žurnālistu atbalstam.

Debatējot par balles sarīkošanas problēmām, sanāksmes dalībnieki vienojās rīkot balli Čikagas latviešu namā, zāli attiecīgi pārdekorējot un piemērojot balles īpatnējai noskaņai. Torontieši pārcēluši savas preses balles datumu, lai abas balles nenotiktu vienā dienā un cītīgiem preses draugiem būtu iespējas apmeklēt abas. Vēlākam laikam atstāja lēmumu, ko darīt pēc gada, kad balli rīkos Ņujorkā. Daži ierosināja tad balli nerīkot, bet tās vietā noīrēt autobusu un braukt uz Ņujorku paciemoties kollēgu ballē. Šāda ciemošanās veicinātu tuvāku iepazīšanos LPB biedru starpā.

Turpinot pārrunas par balli, par galdiņu pārzini ievēlēja Albertu Raidoni, „Preses pīles" — balles laikraksta — galveno redaktoru R. Čaku un I. Vīksniņu. Rakstnieku cēlienu vadīs Kārlis Ķezbers, abu preses pīļu — ceptās un iespiestās — pārdošanu — dzejnieces Janīna Bebre un Valentīne Hermane. Arī telpu dekorēšanu uzņēmās kāds kopas dalībnieks, kurš aicinās palīgā visu virzienu māksliniekus. Pagājušā gada preses balles panākumi liek cerēt, ka arī šoreiz Čikagas latviešu sabiedrība balli apmeklēs un tādi uzturēs kontaktu ar rakstnieku un žurnālistu saimi. Balles laikā bez ceptas, drukātas un dzīvās „preses pīles" solās ierasties arī drukas kļūdu velniņš, Burbulmāte un Brencis ar Žvinguli, pārrunās un uzvedumos pieskaroties ne tikai Čikagas, bet arī visas brīvās pasaules latviešu sabiedriskām problēmām.

Sanāksmes turpinājumā nolasīja un pieņēma Čikagas un Milvoku Preses kopas darbības noteikumus, kuŗus bija izstrādājis kopas pr-ža vietn. Alberts Raidonis. Kopas pr-ks K. Ķezbers ziņoja par biļetena Brīvais Vārds stāvokli, kurš materiālā ziņā nupat uzlabojies. Lai abonentiem būtu vieglāk maksāt par biļetenu, nolēma izsūtīt tiem konta stāvokļa izrakstus. Vai Brīvo Vārdu turpinās izdot kopa jeb CV Ņujorkā atkarīgs no Centrālās LPB valdes turpmākiem lēmumiem. Kopas atzinums bija, ka biļetens ir ļoti vajadzīgs, bet ka tā veidošanā preses ļaudīm jāpiedalās plašākos apmēros. Pārrunājot dažādo rakstnieku piemiņas fondu darbību, Raiņa un Aspazijas fonda darbības problēmu atreferējumu sniedza R. Veidemanis. Kopa nolēma sniegt fondam morālisku atbalstu, tāpat J. Veseļa fondam. Par pārstāvi J. Veseļa piemiņas fondā vienbalsīgi ievēlēja kopas pr. vietn. A. Raidoni.

Pēc vairāku stundu interesantām un draudzīgām pārrunām preses ļaudis vēl pakavējās pie kafijas tases, kavējoties atmiņās par R Blaumani, Aspāziju, Raini, Veseli un citiem latviešu lterātūras dižgariem.

R. S.

ČIKAGAS IMPRESIJAS

Kārlis Ķezbers

Sarunās ar latviešiem, kuŗi ir ASV pilsoņi un piedalījušies nule notikušajās vēlēšanās, noskaidrojas, kāpēc daži kandidāti zaudējuši un citi — uzvarējuši. Lielāko ievērību guva bijušā ASV viceprezidenta Niksona cīņa un zaudējums pret Braunu Kalifornijā. Kāds tautietis domā, ka Niksona programma bijusi tik ļoti līdzīga Brauna programmai, ka tā nav varējusi ietekmēt demokratus balsot par republikāņu kandidātu. Daži citi pat domā, ka priekšvēlēšanās zaudējušais Šells būtu bijis stingrāks pretinieks Braunam, jo Šells ir konservatīvāks par Niksonu un viņa programma ievērojami atšķiras no demokratu kandidāta programmas. Minesotā cīņu zaudējis pazīstamais pretkomūnists Džads. Kāpēc? Tāpēc, ka Džads nav varējis piegriezt pietiekami lielu vērību pavalsts saimnieciskajiem jautājumiem. Līdzīgs gadījums savā laikā bija ar pazīstamo pretkomūnisma darbinieku Kerstenu.

Visā visumā kongress būs konservatīvāks kā līdz šim. Ir ieskats, ka ievēlētie demokrati ir konservatīvāki kā tie republikāņi, kuŗus viņi uzvarējuši, izņemot dažus gadījumus austrumu piekrastē un Kalifornijā. Kas attiecas uz Illinoju, tad senators Dirksens, minoritātes vadītājs, ir ievēlēts no jauna, kaut gan viņa pretinieks, demokrats Jeits (Yates) to brīžam smagi apdraudēja. Čikāgā valda mēra Dēlija „mašīna," kuŗa lieto visādus atļautus, un kā pretinieki stāsta, arī dažus neatļautus paņēmienus, lai ievēlētu demokratus visos amatos. Pēdējā laikā manāmas pazīmes, ka vēlētāji sāk sacelties pret šo „mašīnu," ar ko arī izskaidrojams šerifa kandidāta, republikāņa Ogilvija lielais iegūto balsu skaits. „Mašīna" tomēr ir ļoti spēcīgs iestādījums, kuŗu vienās vēlēšanās nevar likvidēt. Demokratiem ir gandrīz visi amati, ieskaitot vēlēšanu komisijas priekšsēža un tiesnešu. Līdz šim sūdzības par nelikumībām vēlēšanās tad arī šīs amatpersonas noraidījušas un tāpēc praktiski visādām vēlēšanu nelikumībām grūti piekļūt, izņemot, ja tās ir apzināti jaunprātīgas.

*

Čikagas DV apvienības valde sasauc 30. novembrī plkst. 7 vakarā Čikagas latviešu namā pilnsapulci. Ja augšminētā laikā neieradīsies nepieciešamais biedru skaits, tad nākošā pilnsapulce notiks turpat plkst. 7.30 un būs pilntiesīga pie katra dalībnieku skaita. Dienas kārtībā — eventuāla kreditsabiedrības dibināšana Čikāgā. Pēc pilnsapulces plkst. 8.00 Dr. chem. E. Rudzīša referāts Pašaizsardzība modernā kaŗā. Sekos pārrunas un kafija.

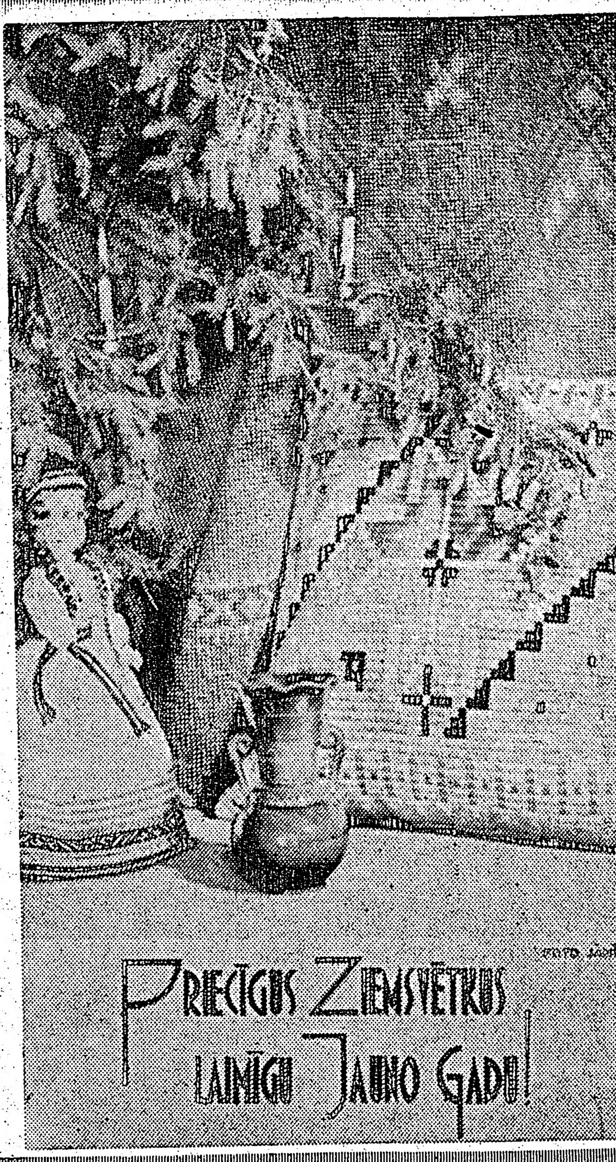

Iegādājaties
DAUGAVAS VANAGU
izdotās
LATVISKĀS ZIEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

Tās dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2B, Ontario, Canada.

Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes — četrkrāsainas iespiestas uz laba papīra un maksā, ieskaitot aploksnes, $ 1.25; atsevišķas kartītes — 15 centu. ATKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE

Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vadītāja A. Kvēpa, — 176 Hopedale Ave., Toronto 6, tel. HO 5-3066.

NUJORKA

Ņujorkas latviešu organizāciju padomes sēdē 13. novembrī apskatīja ALA's kongresa laikā rīkojamās gleznu izstādes sagatavošanas darbus. Izstāde notiks no 20. līdz 28. aprīlim Barbizon Plaza viesnīcā un tanī aicināti piedalīties latviešu mākslinieki no visas pasaules. Techniskos iekārtošanas darbus veiks Ņujorkas latviešu mākslinieki, apdrošināšanu segs Kultūras Fonds, bet izdevumus līdz 150 dol. segs ŅLOP.

Komiteja Latvijas brīvībai 15. novembrī Baltijas brīvības namā rīkoja valsts svētku pieņemšanu. Viesus sagaidīja komitejas priekšsēdis V. Hazners. Pie atspirdzinājumiem un maizītēm viesi pakavējās pārrunās par Latvijas valsts tapšanu, pārspriežot arī pašreizējos notikumus. Viesu vidū bija kaimiņu— igauņu, lietuviešu, kā arī bulgāru un Āzijas tautu pārstāvji. No latviešiem bija ieradušies ALA's vicepriekšsēži un Ņujorkas latviešu organizāciju vadītāji, kā arī draudžu mācītāji.

DV apvienības kārtējā mēneša sanāksme 24. novembrī, pl. 8 vakarā Jorkvilles telpās, 157 E. 86. ielā Manhatenā. ALA's priekšnieka vietnieks A. Bērziņš runās par tematu „Pasaules notikumi šāsdienas skatījumā."

DV CV priekšsēdis V. Janums 7. decembrī Ņujorkas latviešiem stāstīs par dzīves un darba apstākļiem okupētajā Latvijā, stāstījumu papildinot ar gaismas bildēm.

Pēc īsas slimības miris Ernests Volrats Bronksā. Viņš bija cītīgs Ņujorkas draudzes darbinieks, pēdējā laikā rajona vecākais Bronksā.

Jāņa Šāberta jubilejas izrādes atkārtojums Ņujorkā notiks 8. decembrī pl. 8 vakarā Amerikāņu leģiona zālē, 3. avēnijas un 3. ielas stūrī (stacijas laukumā), Mineolā, Longailendā. Izrādīs lugu Ziedonis septembrī. I.

KOLORĀDO SPRINGĀ

Latvijas valsts dibināšanas atceri rīkoja biedrība ar draudzi Antlera viesnīcā 10. novembra vakarā. Pēc māc. Ž. Upītes svētbrīža, svētku runā viesis no Santa Fe (Jaunmeksikā) Hugo Tērauds apcerēja 18. novembra jēgu trimdinieka skatījumā. Atceres aktu ar priekšnesumiem kuplināja brīvmāksliniece V. Delle-Grāvīte, latviešu skolas bērni ar deklamācijām un klavieŗu solo un Denveras Latviešu kluba jaunatnes pulciņa deju kopa ar tautiskām dejām,.

Aktā un kopējās vakariņās piedalījās kupls šejienes tautiešu skaits, kā arī viesi no Denveras un visi trīs gaisa spēku akadēmijas kadeti. "Kluso darbinieku" goda rakstu saņēma Jānis Iverts jun.

MINEAPOLE

DV Apvienības vanadžu kopa rīko sanāksmi 24. novembrī plkst. 7 vakarā Ilgas Perlbachas mājā, 1059 — 17-th Ave. S. E. Minneapolis. Dr. Pone runās par tematu Pesimisms un ārsts. Atseviški paziņojumi vanadzēm netiks izsūtīti.

PRIEDAINE ŅUDŽERSIJA

Latviešu biedrības nama būve virzās sekmīgi uz priekšu. 4. novembrī visa būve nosegta ar jumtu, bet tomēr darbu vēl daudz, kādēļ valde atkārtoti lūdz nākt talkā arī tos biedrus, kas vēl nekā vai pārāk maz darījuši sava nama celšanā. Savā laikā valde izziņoja apkārtrakstā, ka katram biedram - vīrietim šai gadā pie būves darbiem jānostrādā 5 dienas, vai tā vietā par katru nenostrādātu dienu jāmaksā $ 16.00. Līdz šim no talkām atpircies tikai viens biedrs — Pēteris Miesnieks. Par biedriem, kas nav pildījuši valdes lēmumu attieksmē uz talkām, lems pilnsapulce.

Būves darbos līdz š. g. 21. oktobrim piedalījušies 70 talcinieki: 56. biedri un 14 nebiedri. Līdz minētam datumam talkās nostrādātas 333 dienas un par būvmateriāliem izmaksāti — $ 8995,55. Čaklākie talcinieki bijuši Erasts Briedis (36 dienas), Augusts Ķiploks (28), Ilmārs Mieriņš (17), Leonīds Pogainis (14), Harijs Tauriņš (11), Pēteris Sebris un Kārlis Leists (pa 10). Neatsveŗamu palīdzību sniegusi arī uzņēmēji Dz. Ābelīte un A. Riekstiņš, kas steidzīgos gadījumos nākuši talkās ar cilvēkiem un mašīnām. Ar talciniekiem palīdzējusi arī Ziemeļņudžersijas latviešu biedrība. Visiem valdes sirsnīgākā pateicība.

TĀ LATVIEŠI DZĪVO BRĪVAJĀ PASAULĒ

AUSTRĀLIJĀ ORGANIZĒTI 12530 TAUTIEŠI

BPLA apvienības sanāksmē Austrālijas pārstāvis V. Dulmanis ziņoja, ka Latviešu apvienība Austrālijā dibināta 1951. gadā. Apvienībā pārstāvētas tikai organizācijas. Tajā pārstāvētas 9 DV vienības ar 1556 biedriem, 8 latviešu biedrības ar 1144 biedriem un 17 dažāda rakstura organizācijas ar 830 dalībniekiem. Ir 9 luterāņu draudzes ar 7900 locekļiem, bet latviešu sporta pārvaldē 1100 dalībnieku. No apmēram 20.000 latviešiem Austrālijā organizācijas apvieno 12530. Katrus divi gadus prezidijs mainās, lai dotu iespēju darboties visu centru darbiniekiem. Nozaru vadītāji darbojas pastāvīgi.

Latviešu draudzes uztur 11 latviešu skolas, kurās mācās 690 bērnu 85 skolotāju vadībā. Kultūras fonds piešķiŗ 5 stipendijas pa 50 márc. gadā latviešu jauniešiem, kas mācās Austrālijas skolotāju institūtos, tā sagādājot jaunus latviešu skolotājus. Skolās ir 7 gadu kurss.

Gadskārtējās kultūras dienas kopš 1957. gada rīko trijos centros: Sidnejā, Melburnā un Adelaidē, bet ar 1964. gadu arī Brisbenē. Tās notiek gada beigās, kad vislielākais karstums, bet tad visas fabrikas slēgtas 3 nedēļas un visiem ir atvaļinājumi vienā laikā. Ir 8 latviešu koŗi ar 400 dziedātājiem, 7 tautas deju kopas ar 200 dalībniekiem un 6 teātŗa kopas. Regulāri notiek rakstnieku dienas, jaunatnes dienas un teātŗu izrādes. Viesojas arī citu zemju rakstnieki un mākslinieki, pēdējā laikā pat vairāk pieteikušies nekā var uzņemt. Skaņu mākslas nozare izveidojusi mūzikas krātuvi, kas plašākā brīvajā pasaulē. Tanī ir 2000 latviešu koŗu dziesmas, 600 solo dziesmas, 50 instrumentālās mūzikas darbi. Iegūtas 11 koŗu dziesmas, ko izdevis Kultūras fonds. Izdod lugas, 5 jaunu dzejnieku darbus un sagatavo pirmo grāmatu jauno rakstnieku prozai. Izdots tautas deju krājums, kā arī zinātniski humanitāru rakstu krājums.

Informācijas darbam savāc 300 mārciņas gadā. Rīkots 14. jūnija piemiņas sarīkojums, ko pārraidījusi televīzija un radio. Katrā latviešu centrā ir maza bibliotēka. Sagatavots memorands vecuma pensiju lietā, pie kam pensiju pieprasītājiem samazināts nodzīvotais laiks Austrālijā no 20 gadiem uz 10 gadiem. Palīdzības darbu veic DV. Līdzekļus vāc reizi gadā, iegūstot ap 4200 mārciņu, no kurām palīdzībai izlieto ap 3000. Iekārto veco ļaužu mītni, kur varēs novietot apmēram 35 iemītnieku.

VĀCIJĀ
PLKV. V. JANUMS PASTĀSTĪJA, KA

Vācijā vēl dzīvo 10.167 latvieši, no kuŗiem aprūpējami 2189, no tiem 1172 invalidi. Latviešu ģimnazijā grūtības rada skolotāju sastāva maiņa. Vācu valdība maksā algu 8 skolotājiem, bet ģimnazijā mācās 80 skolēnu. Par telpām, uzturu, apgaismojumu katram skolēnam jāmaksā 35 markas mēnesī, bet dažiem to samaksāt ir grūtības. Pie skolas ir 10.000 sējumu bibliotēka, ieskaitot mācību grāmatas. Vācijā ir 25 papildu skolas ar 34 skolotājiem un 205 skolēniem.

Aprūpi veic DV, izmaksājot pagājušā gadā pāri par 53.000 marku. Agr. J. Daģis vada pašpalīdzības fondu, bet līdzekļu tur maz. Aprūpē piedalās arī draudzes. Ģimeņu māju iegādei izsniedz aizdevumu no invalidu fonda līdz 8000 markām, atmaksājot 50 marku mēnesī. Bērzaines īpašuma vērtība cēlusies 17 reizes.

Vācijā veco ļaužu mītnēs latvieši negrib apmesties. Dzīvo pa 2, Insulā pa 4 vienā istabā.

Vācu valdība apsolījusi būvēt jaunu ģimnazijas ēku. Plāns izstrādāts, valdība nodevusi Minsteres pilsētas rīcībā čeku par 2.250.000 markām un vēl pirms Ziemsvētkiem paredzams likt pamatakmeni. Minsteras ģimnazijas absolventus uzskata par studentiem ārzemniekiem.

MILITĀRAIS VĒRTĒJUMS

Plkv. V. Janums sēdē pastāstīja savu militāro vērtējumu. Modernie ieroči ir dārgi, mazajām valstīm nav pa spēkam lielie bruņošanās izdevumi, tām jāgriežas pie lielvalstīm. Pēc padomju raķešu bāžu nojaukšanas Kubā nekas nemainīsies, jo krievi atradīs iespēju ar Kastro palīdzību tās atkal atjaunot. Rietumu valstīm rūpniecība ir 2,5 reizes lielāka nekā Padomju Savienībai. Rietumiem ir pārsvarā kaujas kuģi, krieviem zemūdenes. Krieviem Eiropā ir 2,5 reizes varāk diviziju nekā rietumiem.

LATVIJĀ

Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis V. Hazners domāja, ka maz darām tautiešu labā dzimtenē. Latviešus tur nolemts pārtautot, iepludinot krievus. Pagājušo gadu iepludināti 50 tūkst., šī gada pirmajā pusē pāri 10 tūkst. Notiek jauniešu izsūtīšana uz tālajiem Krievijas apgabaliem. Iestājas saimniecisks posts, novārtā pamesti lauki, kas nevar paēdināt ražotājus— kolchozniekus. Valda ar terrora palīdzību, cilvēki pazūd, pēc tam atrod nonāvētus, dažreiz pat tos paglabā uz valsts rēķina.

Brīvajai pasaulei jārēķinās ar jaunām komūnistu metodēm, kas varētu saviļņot pasauli. Nav atrisināts ne Kubas, ne Berlīnes stāvoklis. Nozīmīgi kļuvuši mazo tautu jautājumi.

KANADĀ

ir 17.000 latviešu, no kuŗiem apmēram puse dzīvo Toronto un apkārtnē. LNAK apvieno individuālus biedrus un organizācijas, kas maksā 1 dol. gadā par biedru. Daļa tautiešu iestājušies politiskās partijās. Kanadas valdība atjaunojusi diplomātiskās tiesības baltiešiem (par panākumiem sēdes dalībnieki ar aplausiem sumināja J. Niedru). Sveicienus sūtījis ministru prezidents Dīfenbēkers.

ASV

ALA apvieno ap 170 organizāciju, darbībā atslābumu nemana. Kultūras fonds gadā savāc pāri par 10.000 dol. Ir zināmas grūtības iekasēt biedru naudas, bet labi ziedo ALA's darbības veicināšanai. Prof. P. Lejiņš ieteic ASV latviešiem pievērst uzmanību amerikāņu politiskām partijām.

V. Irbe.

Ziema vēl kavējas. J. Līgera uzņ.

ASV BAZNĪCĀS

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

24. novembrī plkst. 4 p. p. Oakridge kapsētā, Ciānas draudzes nodalījumā, svecīšu dievvārdi. 25. novembrī plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Plkst. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās Alma Purkalītis, pie ērģelēm Valdis Treimanis. Māc. A. Rautenšilds.

DETROITA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

AURORA

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

Aurorā (Ill.) 25. novembrī, pl. 3 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītājs A. Rautenšilds.

BURLINGAME, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Komūnisti ideoloģijas cīņās

MAOCETUNGS SASAUC AUSTRUMEIROPAS SATELITVALSTU SŪTŅUS UZ PĀRRUNĀM PEKINGĀ. ĶĪNAS KOMŪNISTI RUNĀ PAR DIPLOMATISKO SAKARU PĀRTRAUKŠANU AR MASKAVU. ĶĪNIEŠI MĒĢINĀS AFRIKAS VALSTIS SAVAI KOMŪNISMA IDEOLOĢIJAI.

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS.

Ideoloģiskās domstarpības, kas jau gadiem ilgi rūgušas starp Pad. Savienību un komūnistu Ķīnu pašreiz sasniegušas jaunus un neparedzētus augstumus.

Kā tikai tagad noskaidrojies, komūnistu Ķīnas Maocetungs jau oktobra mēnesī atsaucis savus sūtņus no Padomju Savienības, Austrumeiropas satelītvalstīm, tāpat no zemēm Dienvidamerikā, Āzijā un Afrikā. Atsaukums nav paliekošs. Pēc zināma indoktrinācijas perioda ķīnieši atkal atgriezīsies savos ārvalstu postenos — bet ar jaunām instrukcijām, kas šoreiz būs vērstas ne tikai kā pret kapitālistiem, bet arī pret Pad.Savienību, šai gadījumā, Chruščevu.

No Hongkongas Ķīnas komūnistiem tuvu stāvošas aprindas pat ziņo, ka diplomātisko attieksmju pārtraukšana starp Pekingu un Maskavu nav neiespējama.

Līdzšinējos saspīlējumu brīžos komūnistu Ķīna visvairāk uztraucās par Chruščeva koeksistences tendencēm, kas ir tieši pretēji Maocetunga mācībai un Chruščeva mēģinājumiem pierādīt, ka komūnisma uzvara panākama arī miera ceļā — ka, lai izvairītu kapitālismu, nebūt nav nepieciešams karš.

Augšminēto domstarpību rezultātā nekas liels tomēr nenotika. Pad. Savienība zaudēja Albāniju un komūnistu Ķīna ieguva savu pirmo, un līdz šim vienīgo, satelitu Eiropā.

Nemaz nerēķinādamies ar to, ka Chruščevam varētu būt 'bailes no kara ar Sav. Valstīm, jo sevišķi, ja tāds sāktos Sav. Valstu aizdurvē Kubā, Maocetungs tagad pēdējam pārmet atklātā komūnisma nodevību. Pekingas domāšanā atkāpdamies no Kubas,Chruščevs sevi parādījis patiesības gaismā, parādījis, kas viņš patiesi ir — vājulis un nodevējs. Kā vēsture mainās! Tie paši apzīmējumi, ar kādiem Padomju Savienība tik bieži apveltījusi Rietumu valstsvīrus, Chruščevam tagad tiek gāzti uz galvas no Pekingas.

Pašos pamatos komūnistu Ķīnas naidā pret Pad. Savienību slēpjas ideoloģiskas domstarpības, Maocetungam uzskatot sevi par pasaules pirmo komūnistu un par vienīgo pareizo komūnistu. Kā kādreiz Maskavas acīs grēkoja Tito un tagad uz ceļa uzvestais Polijas Gomulka, tā tagad komūnistu Ķīnas acīs nepareizu taku sācis staigāt Pad. Savienības Chruščevs.

Komūnisma ideoloģija tomēr nav vienīgais nesaprašanās avots starp Maskavu un Pekingu. Ugunij eļļu klāt pielēja Chruščeva piekāpība Kubā un Pad. Savienības solījums palīdzēt apbruņot Indijas armiju krievu lidmašīnām — laikā, kad indieši un ķīnieši jau cīnījās Kašmirā un Himalaju kalnos. Situāciju vēl asāku padarīja apstāklis, ka Padomju Savienība tagad pārtraukusi palīdzību komūnistu Ķīnai. Ar agrāko iekārtojumu Maocetungs bija ļoti apmierināts — Pad. Savienība viņam sniedza militāro un saimniecisko palīdzību, par ko viņš samaksāja, lamājot Chruščevu. Tagad Mao jāsamierinās tikai ar pēdējo.

Komūnistu Ķīnas diplomāti saka, ka Chruščevs uzvedoties kā buržuāziska sieviete; izrādot ārkārtīgu greizsirdību pret ķīniešu pieaugošo militāro varu un saimniecisko labklājību un baidoties, ka kādu dienu Pekingas valdība varētu pārņemt Padomju Savienību. Teikuma pēdējā daļa katrā ziņā ir ļoti patiesa. Chruščevs labi apzinās, ka viņam ar Sav. Valstīm var iznākt karot tikai tad, ja viņš pats kaut ko savāra — kā tas gandrīz iznāca Kubā. Ar komūnistu Ķīnu stāvoklis ir gluži otrāds — tur viņam var iznākt karot tad, ja karu ar Pad. Savienību izvēlās Pekinga.

Indijas avantūra ir tikai komūnistu Ķīnas ekspansijas sākums. Badā mirstošiem ķīniešu miljoniem nav nekādas jēgas kāpelēt pa Himalaju kalniem un tur arī palikt. Ja vēl ne ziemu, tad pavasarī noteikti var sagaidīt triecienu uz auglīgo Bramaputras ieleju. Arī Burmai, kas gan nospraudusi abām pusēm pieņemamu robežlīniju ar komūnistu Ķīnu, vajadzētu jau laikus domāt par savu robežu aizsardzību un painteresēties, kādu palīdzību var sniegt Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācija.

Pašreiz vēl Pekinga tikai taustās, vērojot Indijas, Pad. Savienības un tāpat visas pārējās pasaules reakciju. Uz novērojumu rezultātiem tiks likti komūnistu Ķīnas politiskie un militārie pamati triecienam Indijai.

Lai gan kuru katru dienu Indija sagaida ķīniešu ofensīvas atsākumu gar 2500 jūdžu garo robežu, ministru prezidents Nēru vēl vienmēr cer, ka abām valstīm savas pašreizējās domstarpības izdosies atrisināt miermīlīgu sarunu ceļā. Komūnistu Ķīnas militārā gatavošanās uz to tomēr nenorāda. Ekspansija ir komūnistu Ķīnas eksistences jautājums. Var, protams, debatēt, vai iebrūkot Indijā, Mao ir izvēlējies pareizo ceļu. Bet tas, kā liekas, viņam ir licies tas drošākais.

Kamēr ar militāru agresiju komūnistu Ķīna acumirklī nodarbojas vienīgi Indijā, politiskā laukā Maocetungs to nolēmis uzsākt visā pasaulē, par auglīgākām savas mācības zemēm uzskatīdams Kubu un jaunās Afrikas valstis. Albānijā, kā jau agrāk minēts, viņa ideoloģijas sēkla jau kritusi.

Afrikas valstīs, kur komūnisms vispār uzrādījis kādu progresu, līdz šim bijis Pad. Savienības komūnisms. To Mao tagad gribētu grozīt. Tas nozīmē, ka Maskavas naidošanās un cīnīšanās un intriģēšana ar Pekingu nenotiks tikai tieši, bet arī aizkulisēs.

Pēc Chruščeva fiasko Kubā būtu varējis likties, ka Kastro varētu būt Pekingas visvieglākais ķēriens. Šaubas pret Padomju Savienības rīcību, likvidējot raķešbazes un izvācot raķetes, Kubas diktātors bija gandrīz vai gatavs meklēt jaunus draugus citur. Bet tad Havanā ieradās Mikojans. Starp citu viņš tur sēž vēl šodien — un ne jau bez iemesla. Kastro apvainojumi pret Padomju Savienību palikuši klusāki un, jo klusāki tie kļūs, jo grūtāka būs propagandas cīņa Maocetungam.

Komūnistu Ķīna sapņo arī par savas ideoloģijas iespiešanu Dienvidamerikā. Jau tagad var droši sacīt, ka no šāda mēģinājuma — ja Mao vispār tiks līdz mēģināšanai — nekas neiznāks. Pēc ilgu gadu pūliņiem, ja neskaita īsas uzvaras Gvatemalā un tagad Kubā, komūnismam Latīņu Amerikas zemēs nekādu panākumu nav bijis. Tāpat Pekingai lieki cerēt, ka tā varētu konkurēt Pad. Savienību Austrumeiropā. Maskavas žņaugi ir par daudz cieši. Ja Albānija pievērsās komūnistu Ķīnai, tad tikai tādēļ, ka pēc Staļina nāves krievi to nebija paņēmuši stingri savās rokās. Albānijai palīdzēja arī ģeografiskie apstākļi — tai nav tiešu robežu ar Padomju Savienību un vienmēr ir bijušas daudz lielākas bailes no Dienvidslavijas nekā no pirmās.

Materiāli politiskā laukā komūnistu Ķīna neko nevar cerēt gūt. Atliek vienīgi karš. Un to Ķīnas komūnisti jau ir sākuši.

P. Eglājs

Ievēliet atkal par PILSĒTAS GALVU PHILLIPS

Dariet zināmas savas vēlmes . . . kā arī citu iedzīvotāju vēlmes neatkarīgi no nacionālitātes un izcelsmes . . . ļaujiet reprezentēt sevi pilsētas galvam Nathan Phillips. Atcerieties, ka viņš ir tas vīrs, kas ieguvis visu iedzīvotāju simpatijas par savu darbu visām šķirām, tā iegūstot tituli **MAYOR OF ALL THE PEOPLE OF TORONTO.**

ATZIMĒJIET SAVĀ VĒLĒŠANU ZIMĪTĒ

PHILLIPS	X

Daudzi pilsētas uzbūves plāni sākušies Nathan Phillips laikā, un tiem ir jābūt arī nobeigtiem nākošo divu gadu laikā. No jūsu balss ir atkarīga šī Toronto pilsētas augšupeja piedzīvojušā un enerģiskā pilsētas galvas vadībā.

VAIRĀK MODRĪBAS!

LATVIEŠU NACIONĀLĀ FONDA AICINĀJUMS

Personīgo interešu, personīgo materiālo dziņu nostādīšanā pirmajā vietā emigrācijā sāk redzami nobālēt mūsu visu reiz svēti uzņemtie patriotiskie apspiestās latviešu tautas brīvības atgūšanas ideāli. Mēs vairs neturam par vajadzīgu ar saviem ziedojumiem atsaukties daudziem ļoti nozīmīgiem verdzinātās latviešu tautas likteņa izteikšanas pasākumiem brīvajā pasaulē, tā ar savu vienaldzību palīdzēdami nokaut mūsu tautas cerības brīvības laikiem. Mūsu rīcībā ir pieteikumi, informācijas no okupētās tēvzemes, kas liecina par latviešu dvēseļu stiprinājumu un reizē pateicību ikkatrai mūsu politiskai kustībai brīvajā pasaulē, kas pārliecinošiem faktiem apzīmogo nežēlīgo krievu okupantu rīcību ar latviešu garu un miesu šodien.

Komūnistu partijas un valdības oficiozi — Izvestija, Pravda, vairākkārt Nacionālā fonda informācijas darbam veltījuši naida pilnus rakstus. Lai atminamies kaut Izvestijā, Cīņā, Rīgas Balsī uzbrukumus Fondam — 50 minūtes čūsku midzenī. Ienaidnieks zina mūsu darba nozīmību latviešu tautas labā un to apkaro visiem līdzekļiem.

Vai patiesi ar savu vienaldzību mēs gribam ienaidniekam palīdzēt? Mēs šodien atkal lūdzam, pāri materiālo dziņu elkam, ikvienu dvēselēs uzmeklēt tēvzemes brīvības centienu ideālus un to reālizēšanu atbalstīt ar ziedojumiem, kas visumā vairs nav nekāds milzu upuris emigrācijas vairumam.

Mēs sagatavojam: 1) **Pa Ļeņina gaišo ceļu** — J. Mazulāna materiālu krājumu angļu valodā par latviešu cilvēku un lauku sētu bojā eju krievu okupācijā.

2) **Krāsu filmu par šodienas Rīgas ikdienu.**

3) **Uzņēmumus, Rīgas un apkārtnes** — publikācijām citu tautu presē. Tie labi raksturo krievu varas uzmākšanos visās dzīves nozarēs.

4) Bez šeit minētajiem pasākumiem, kas nobeiguma stadijā, Fonda valde turpina virkni citu pasākumu informācijas sektorā — izdod biļetenus par okupēto Latviju svešvalodās, steidz Rokas grāmatas angļu valodā pēdējos nobeiguma darbus u. c. pasākumus.

Fonda atbalstītāju maksas lūdz iemaksāt — postgiro 35 14 82, Postbox 108, Stockholm 1, Sweden, vai arī pie Fonda pārstāvjiem

Uz pastmarku skati 25. novembrī

Kopīgā latviešu pastmarku skatē 25. novembrī no plkst. 11 līdz 8 vak., ko oficiāli atklās pl. 1-os, notiks Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave. (St. Clair un Avenue Rd. rajonā), paudīs vietējo latviešu, igauņu un lietuviešu filatelistu grupu ciešo sadarbību. Apmēram 60 ietvaros būs redzams baltiešu kollekcionāru darbs par dažādiem tematiem, pašām neatkarīgām Baltijas valstīm veltījot vislielāko klāstu skaitu. No sākuma skatei bija paredzēti tikai 40 rāmji. Lielā izstādītāju pieplūduma dēļ bija jāmeklē piemērotākas telpas.

Latviešu jaunatne, kas interesējas par filateliju, sirsnīgi aicināta apmeklēt šo skati. Aicinājums īpaši domāts tiem, kas nav biedri nevienā no šejienes pulciņiem (Toronto latv. filatelistu kluba jaunatnes sekcijā un mazskautu filatelistu grupā.)

Ieeja skatē brīva. Pret labprātīgiem ziedojumiem varēs saņemt piemiņas loksnīti. Zīmējumā attēlots marku albums ar centrētiem vārdiem EESTI, LATVIJA, LIETUVA. Burti katrai valstij citādi, ņemti no visraksturīgākām neatkarības laikmeta markām. Albuma vāka apakšējā pusē attēloti marku krājēja rekvizīti: pavairojamais stikls, pincete un aploksne.

Albumam apkārt ir atzīmēti skates rīkotāji un skates vieta, bet pašā apakšā — 25. novembris. Piemiņas loksnīte pēc formāta ir mazākā, kas trimdā jebkad šādos gadījumos izdota. Markas ir iespiestas pa 4 kopā, bet iespējams tās dabūt arī atsevišķi. Krāsa ir violeti pelēka. Loksnītes iespiestas uz divējiem papīriem — balta un dzeltenbrūna. Izgatavotas 500 loksnītes vai 2000 „markas," uz katra veida papīra.

Uz redzēšanos baltiešu pastmarku skatē!

LATVIJAS PASTMARKU SKATE BIRMINGHAMĀ

Oktobrī Birminghamas mūzejā un mākslas galerijā bija izstādīti 10 logati ar Latvijas pastmarkām un citiem filateliskiem materiāliem. Skati bija organizējuši vietējie britu filatelisti, H. S. Hughes un Francis J. Field. Skate „Latvia, 1916—1921" aptvēra vienu no pārmaiņām bagātākiem posmiem mūsu zemes vēsturē. Cariskās Krievijas pasts, vācu okupācija, sarkanās armijas iebrukums, Bermonta avantūra, un beidzot brīvās Latvijas proklamēšana. Šī ātrā varu maiņa atstāja savas pēdas arī pasta darbībā. Dažādās pastmarkas, ar pārspiedumiem un bez tiem. Okupācijas varu lietotie zīmogi, kara lauku pasts un cenzētas vēstules. Un beidzot pirmās Latvijas pastmarkas. Piemērota papīra trūkuma dēļ tās vajadzēja iespiest gan uz vācu armijas karšu mugurpusēm, gan uz nepabeigtām lielinieku naudas zīmēm. Arī zīmogu sagādāšana Latvijas pasta iestādēm prasīja savu laiku. Pirmajos patstāvības gados bieži vien izlīdzējās ar krievu vai vācu okupācijas atstātiem zīmogiem un dokumentu formulāriem. Visu to ļoti uzskatāmi parādīja minētā britu filatelistu organizētā skate. Attiecīgs raksts par to bija arī iespiests žurnālā „Philatelic Magazine" oktobra numurā.

Nama mātei

Velta Zariņa

KĀ PAREIZI SADALĪT DIENIŠĶO UZTURU

Uztura speciālisti, uzturvielu ražošanas techniskais personāls un mājturības speciālisti daudz pūlējušies, lai atrisinātu vienu no vissvarīgākām cilvēces problēmām ,proti, kā sastādīt vesela cilvēka dienišķā uztura karti.

Caurmēra cilvēks, parasti, par uzturu izdod trešo daļu no ienākumiem. Otra svarīga problēma ir — vai taupīt uz dienišķā uztura lēses.

Zinātniskie institūti desmitiem gadu ilgos izmēģinājumos nākuši pie slēdziena, ka parastā cilvēka dienišķā uzturā nedēļā būtu jāparedz: 5 kvarti piena, 4 mārciņas kartupeļu, pupas un zirņi 1—2 mārc. tomāti un skābie augļi (citroni, apelsīni, plūmes, āboli u. c.) 1½ mārc. dārzāju, 2 mārc. dažādu augļu un ogas, 4 olas, 1½ mārc. gaļas un zivis (dažādībā), 4½ mārc. miltu un to izstrādājumu, 3/4 mārc. tauku, sviesta un eļļas..

Lietpratēji uzsver, ka šī nedēļas uztura karte sevišķi svarīga vieniniekiem, skolēniem un studentiem.

Pēc ārstu novērojumiem 4500 gadījumos šī karte izrādījās pareiza .

Angļu speciālisti ieteic ģimenes cilvēkiem lietot šādu uztura skālu: uzturam paredzētos līdzekļus sadalīt piecās vienlīdzīgās daļās — augļiem un saknēm, pienam un sieram, gaļai, zivīm un olām, maizei un citiem miltu produktiem, taukiem, cukuram un citām pārtikas vielām.

Sevišķi labi šī skāla attaisnojas lielākās ģimenēs.

Mediķi šīs skālas mēdz kritizēt. Ja patērētājs lieto konzervētu un saldētu pārtiku, tad jāpaceļ piena produktu un svaigu augļu deva, jo citādi parādīsies kalcija un vitamīnu trūkums.

Attiecībā uz cilvēka vecumu daudzi ārsti piebilst, ka šīs divas skālas būtu noderīgas vienīgi vecumā no 18-55 gadiem. Gados jaunākiem jauniešiem jāpaceļ augļu, proteīna un cukura deva. Gados vecākiem cilvēkiem jāsamazina grūti sagremojama barība.

Savienoto Valstu lauksaimniecības departaments ieteic lietot vienmēr septiņas pamatvielas. Tās ir: zaļi un kaltēti dārzāji, dienvidu augļi, tomāti un salāti, citi augļi un dārzāji, piens un tā produkti, gaļa, zivis, olas un pākšaugi, maize un citi miltu produkti, sviests un margarīns.

Protams, visas šīs normas dienišķā uzturā var izmantot vienīgi veseli cilvēki. Katrā slimības gadījumā jāgriežas pie ārsta, kas noteiks dietu, kas katrā slimības gadījumā var būt dažāda.

NEKAS TĀ NESILDA

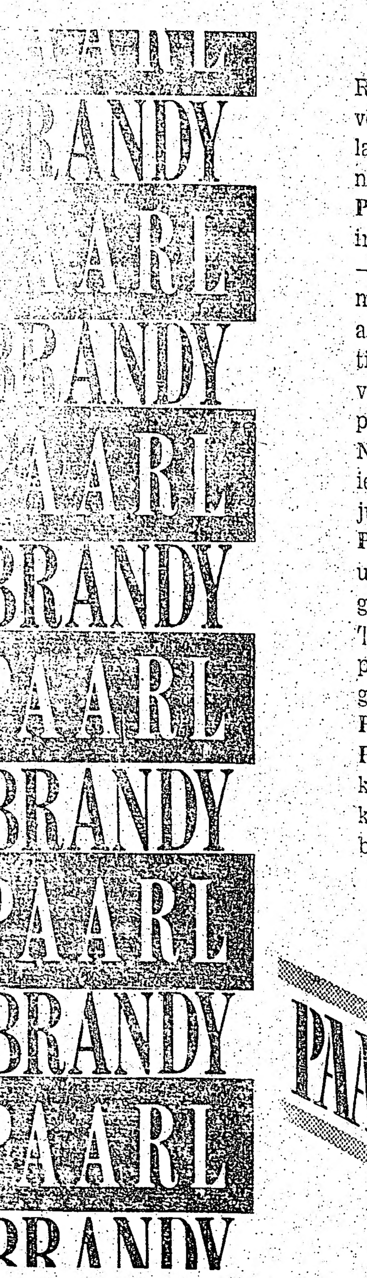

Rudenī un ziemā, kad pieturas vēss laiks, iesildīšanai un labas omas iegūšanai nekas nav labāks kā glāze **PAARL** brendija. Jums pašiem ir izvēle to lietot pēc patikas — neatšķaidītu dzerot no mazas glāzītes vai arī atšķaidītu ar zoda ūdeni. To variet lietot tikpat labi pirms maltītēm vai pie maltītēm, kā arī pēc ēšanas.
Neatkarīgi no tā, kā jūs to iebaudāt, jau pēc pirmā malka jutīsiet, ka labi nogulies **Paarl** brendijs lieliski garšo un piederas katram gadījumam.
Tas ir viens no labākajiem padzērieniem — tāpēc katram gadījumam turiet pudeli **Paarl** brendija savos plauktos. **Paarl** ir iecienīts ļoti plašās kanadiešu aprindās, tamdēļ ka **Paarl** ir patīkamākais brendijs Kanadā.

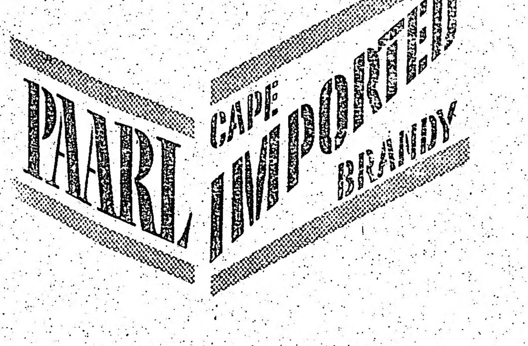

VESELĪBAS BŪŠANAS

Veselība man visu laiku bijusi labā. Dažkārt gan, kad pirmdienas rītā briesmīgi nepaticis celties, esmu mēģinājis izlikties par slimu. Nav vērts! „Ārā no migas, gurķi!" tādās reizēs skubināja sieva Amalija. "Domā, ka nezinu tavus trikus? Slims? Parādi mēli!"

"Bāāāāā, bāāāāā," teicu. Mēle izskatoties garāka kā parasts, bet tā neesot slimības pazīme. Tā biju spiests celties un posties. Mani uz darbu pavadīja aizrādījums, ka vīrieši esot daudzkārt gļēvāki par sievietēm, taisni kauns.

Pēdējā laikā tomēr arī mani sāka vajāt nopietnas likstas. Rītos, vakaros un arī pusdienas laikā sāpēja, smeldza mugura.

Emīls Purasesks, draugs un kaimiņš, ieteica vainu ņemt nopietni. "Atomiem pilns gaiss," viņš nopietns sacīja un paskatījās uz augšu it kā prāvākais atoms no visiem gaisā palaistiem tam būtu uzmeties degungalā. "Sāp mugura? Var būt nieru vaina, lumbāgo vai pat vēzis. Aizej pie daktera."

Ļaunā priekā viņš vēl piemitināja: "Tas tev drusku maksās . . ." un aizgāja.

Kaimiņu ielā bija dakteris, vācu tautības. Nimmerzats vārdā. Smalkāki izsakoties — Dr. A. A. Nimmersatt, M.D. Izmeklēja, noprasīja vainas.

"Naktīs guļu kā runcis," stāstīju. "Bet rītos, kad esmu apģērbies, sāk niezēt mugura. It sevišķi nepatīkami grauž, kad daudz sastaigājos."

"Hmm, hmm," domāja dakteris Nimmerzats un izrakstīja tabletes. Tās aptiekā maksāja $7.95, dakteris ņēma piecus dālderus.

"Tas vecis ir pārāk lēts," nosprieda Purasesks, kad pastāstīju, ka labāk no zālēm nepaliek. Sliktāt arī nē. "Piecu dālderu dakteris var izārstēt tikai iesnas. Ej pie speciālista."

Ko gan darīsi, ja augu dienu niez un grauž mugurā. Mugurkaula smadzeņu izžuvums varbūt.

"Aizej pie daktera Marinelli," ieteica Purasesks. "Tas — speciālists šādās vainās. Ar vienkāršām likstām nekēpājas."

Dakteris Marinelli neniekojās arī ar manim. "Uz slimnīcu," viņš teica. Tur mani sūtīja uz rentgenu, vielu maiņu, kuņģa apskati, asins analizi, sirds kardiogrammu. „Vesels kā rutks," teica dakteris Marinelli slimnīcā, apskatot slēdzienus. "Tas būs simts dolaru, lūdzu! Lēti, ja padomā, cik veselība laba lieta. Slimnīcas rēķini sekos. Vai jums tagad kas sāp?"

Slimnīcā nesāpēja, bet tiklīdz to atstāju, vaina atkal klāt. Cietos, nīku; zaudēju desmit mārciņas. Beidzot neizcietu.

"Iešu pie latviešu daktera," saciju sievai.

"Vai tas būs labāks?" šaubījās Amalija.

"Dakteris paliek dakteris," iebildu. "Arī latvietis kādreiz kaut ko ziņa."

Man tuvumā, sānu ieliņā, bija latviešu ārsta Mierveža Pieta kabinets.

"Kas vainas? Par ko sūdzaties?"

"Man še mugurā niez, kniebj, žņaudz. Kādreiz arī spiež, smacē un grauž. Ka nav jāmirst."

"Novelciet svārkus."

Novilku.

"Velciet svārkus atpakaļ. Trīs dālderus, lūdzu. Variet iet . . ."

"Bet, bet . . ." stostījos. "Vai tad zālītes, daktera kungs, neparakstīsit?"

Ārsts paskatījās uz manim kā uz eskimosu, kurš uz ziemeļpola ledus ieraudzījis tupam baltu ziloni.

"Nevajaga," viņš teica un māja ar roku nākamam pacientam. "Jums bikšturi sagriezušies!"

Jā, tā ir ar slimībām. Ko desmit speciālisti nevar atklāt, tas vienpadsmitajam skaidrs kā diena.

Žanis Akotiņš.

FRANK VASS
B.A.
ADVOKĀTS · NOTĀRS
263 College ielā, Toronto,
(pie Spadina Ave.)
Tel. WA 2-6112, 2-6111.

Viesizrāde
D.V. KLĪVLENDĀ
izrāda sestdien, š g. 24. nov., plkst
BERNA
Šokolāde
Jautra spē
Režisors: Bostonas unive
Artū
Uzvedumam izmantots E
Biļetes: $2.00, $1.50, stud. $1.00, iepriek

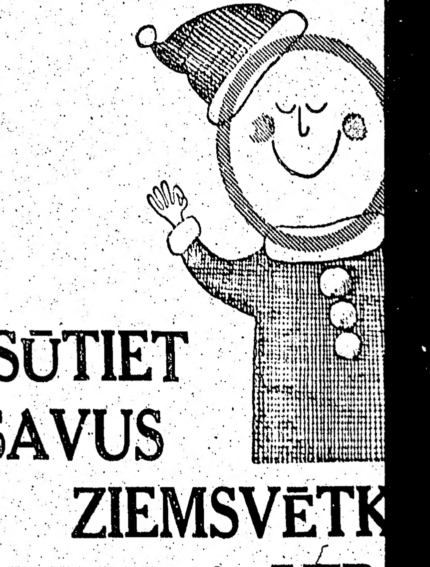

NOSŪTIET
SAVUS
ZIEMSVĒTK
SŪTĪJUMUS ĀTR

Apsveikumu kartītes ārpus pilsē
PIRMĀS ŠĶIRAS pastu. Tās pa
gaisa pastu un pāradresēs. □
markas jau tagad. Pieprasiet tā
celofāna iesaiņojumos par vienu
baudiet adresu sarakstu. Pievien
nas numuru un nosūtītāja adre
jiet atsevišķi sūtījumus pilsētas
ciet pasta iestādes lipekļus. □
ņus labi. Pielieciet nosūtītāja a
pusē, tā ārpusē. Lieciet nosvērt
□ Sūtiet laikus!

Ievērojiet, ka 17. decembris ir p
vietējai piegādei.

Dr. ROMAN PNEWS
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, P
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un vene
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem

TRANSPORTA FIR
KAKTI

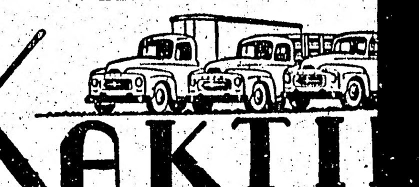

Veicam visādus transportus ar mod
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam
LE 5-6619. 941 Dovercou

Jaunās LATVJU GRĀMATAS
Cenas ar 25% atlaidi, pasūtin
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PAS
Latviešu gara dzīves lielākais manto
Aiciniet draugus un paziņas iegādei
Nesaistoši nosūtam ieska

Aijas Vilnis dzejas — RĀJIENS SIRDIJ
Dāmas nav mūsu stiprā puse prozā,
ir valdnieces. Tām pievienojas tagad

Zeiboltu Jēkaba romāns — LIKTENIS
Ar šo sākam Zeibolta romānu ciklu.
bi būs romāni Ūdens burbuļi, Baro
Zeibolts nebija ļoti ražīgs rakstniek
deva viņa darbiem veiksmi un spēku
kustināms Blaumaņa laikmeta l

ASPAZIJAS LIRIKA, sagat
Šis ir monumentāls darbs latviešu
Visi septiņi dzejoļu krājumi lielā g

James Street romāns — RITDIENAS P
Vēsturisks amerikāņu romāns par d
ņu kara Misisipi apvidū. Brīdī, kad
ju kapitāls, rodas konflikti un c
dienvidnieku un nēģeru starpā. — K
Misisipi? Lasiet, šis darbs dod ieska
sācies un notiek. Darbs ir tipiski am
nī ir arī tik daudz skaistu un liri
mēs klusībā varam vienīgi vēlēties,
būtu rakstnieki, kas to iespētu. Rīt
der amerikāņu prozas iz

Laipni lūdzam pasūtinā
LATVJU GRĀ
P. O. Box 332, Waverly, I

Daudzi pilsētas uzbūves plāni sākušies Nathan Phillips laikā, un tiem ir jābūt arī nobeigtiem nākošo divu gadu laikā. No jūsu balss ir atkarīga šī Toronto pilsētas augšupeja piedzīvojušā un enerģiskā pilsētas galvas vadībā.

…RĪBAS!

…ICINĀJUMS

vienu dvēselēs uzmeklēt tēvzemes brīvības centienu ideālus un to reālizēšanu atbalstīt ar ziedojumiem, kas visumā vairs nav nekāds milzu upuris emigrācijas vairumam.

Mēs sagatavojam: 1) **Pa Ļeņina gaišo ceļu** — J. Mazulāna materiālu krājumu angļu valodā par latviešu cilvēku un lauku sētu bojā eju krievu okupācijā.

2) **Krāsu filmu par šodienas Rīgas ikdienu.**

3) **Uzņēmumus, Rīgas un apkārtnes** — publikācijām citu tautu presē. Tie labi raksturo krievu varas uzmākšanos visās dzīves nozarēs.

4) Bez šeit minētajiem pasākumiem, kas nobeiguma stadijā, Fonda valde turpina virkni citu pasākumu informācijas sektorā — izdod biļetenus par okupēto Latviju svešvalodās, steidz Rokas grāmatas angļu valodā pēdējos nobeiguma darbus u. c. pasākumus.

Fonda atbalstītāju maksas lūdz iemaksāt — postgiro 35 14 82, Postbox 108, Stockholm 1, Sweden, vai arī pie Fonda pārstāvjiem

…AS BŪŠANAS

Dakteris Marinelli neniekojās arī ar manim. "Uz slimnīcu," viņš teica. Tur mani sūtīja uz rentgenu, vielu maiņu, kuņģa apskati, asins analizi, sirds kardiogrammu. „Vesels kā rutks," teica dakteris Marinelli slimnīcā, apskatot slēdzienus. "Tas būs simts dolaru, lūdzu! Lēti, ja padomā, cik veselība laba lieta. Slimnīcas rēķini sekos. Vai jums tagad kas sāp?"

Slimnīcā nesāpēja, bet tiklīdz to atstāju, vaina atkal klāt. Cietos, nīku, zaudēju desmit mārciņas. Beidzot neizcietu.

"Iešu pie latviešu daktera," sacīju sievai.

"Vai tas būs labāks?" šaubījās Amālija.

"Dakteris paliek dakteris," iebildu. "Arī latvietis kādreiz kaut ko zina."

Man tuvumā, sānu ieliņā, bija latviešu ārsta Mierveža Pieta kabinets.

"Kas vainas? Par ko sūdzaties?"

"Man še mugurā niez, kniebj, žņaudz. Kādreiz arī spiež, sinacē un grauž. Ka nav jāmirst."

"Novelciet svārkus."

Novilku.

"Velciet svārkus atpakaļ. Trīs dālderus, lūdzu. Variet iet . . ."

"Bet, bet . . ." stostījos. "Vai tad zālītes, daktera kungs, neparakstīsit?"

Ārsts paskatījās uz manim kā uz eskimosu, kurš uz ziemeļpoļa ledus ieraudzījis tupam baltu ziloni.

"Nevajaga," viņš teica un māja ar roku nākamam pacientam. "Jums bikšturi sagriezušies!"

Jā, tā ir ar slimībām. Ko desmit speciālisti nevar atklāt, tas vienpadsmitajam skaidrs kā diena.

Žanis Akotiņš.

FRANK VASS
B.A.
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto,
(pie Spadina Ave.)
Tel. WA 2-6112, 2-6111.

Viesizrāde Viesizrāde

D.V. KLIVLENDAS LATVIEŠU TEĀTRIS

izrāda sestdien, šī g. 24. nov., plkst. 7.30 vak., Sv. Andreja baznīcas zālē

BERNARDA ŠOVA

Šokolādes zaldātiņš

Jautra spēle trijos cēlienos.

Režisors: Bostonas universitātes teātra skolas absolvents Artūrs RUBENIS.

Uzvedumam izmantots Emīļa SKUJENIEKA tulkojums.

Biļetes: $2.00, $1.50, stud. $1.00, iepriekšpārdošanā visos latviešu veikalos Toronto.

NOSŪTIET SAVUS ZIEMSVĒTKU SŪTIJUMUS ĀTRĀK!!

Apsveikumu kartītes ārpus pilsētas sūtiet ar PIRMĀS ŠĶIRAS pastu. Tās pat pārsūtīs ar gaisa pastu un pāradresēs. ☐ Pērciet pastmarkas jau tagad. Pieprasiet tās sanitārajos celofāna iesaiņojumos par vienu dolaru. ☐ Pārbaudiet adresu sarakstu. Pievienojiet pasta zonas numuru un nosūtītāja adresi. ☐ Iesaiņojiet atsevišķi sūtījumus pilsētas robežās. Pielieciet pasta iestādes lipekļus. ☐ Iesaiņojiet saiņus labi. Pielieciet nosūtītāja adresi kā iekšpusē, tā ārpusē. Lieciet nosvērt pasta iestādē. ☐ Sūtiet laikus!

Ievērojiet, ka 17. decembris ir pēdējā diena vietējai piegādei.

CANADA POST OFFICE

ALFRED STIKUTS REALTOR 481-0431

FABRIKĀ VAJADZĪGS

VĪRS ar pieredzi P L A T E N tērauda tipa preses uzstādīšanā darba kārtībā un BOBST AUTOPLATEN mašīnas pārzināšanā. Ļoti labi darba apstākļi un nodrošināts darbs. Ļoti labas iespējas īstam vīram. Atbildes angļu valodā rakstīt — FOLDING BOX PLANT — BOX 355, GUELPH, ONT.

3. DECEMBRĪ IEVĒLIET

MARGARET CAMPBELL

CONTROLLER

VIŅA ĪSTENOS JŪSU VĒLMES

SŪTIET UZ LATVIJU

NAILONA KAŽOKUS

Pilna garuma, ļoti silts. Vaļēja stila ar lielu apaļu apkakli un lielām pieliekamām aprocēm. Satina odere. Pelēkas vai brūnas strīpas „SQUIRREL EFFECT".

Mazs	US $ 71.40	svars 4 mārc.	
Vidējs	US $ 77.00	svars 4 mārc.	4 unc.
Liels	US $ 82.75	svars 4 mārc.	12 unc.

„BEAVER LAMB EFFECT"

Mazs	US $ 65.60	svars 4 mārc.	
Vidējs	US $ 71.40	svars 4 mārc.	4 unc.
Liels	US $ 77.00	svars 4 mārc.	12 unc.

Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15.

Naudas pārvedumu adresējiet „DAUGAVAS VANAGI" un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un adresi sūtiet

DV SAINĪŠU NODAĻAI,
123 Huron Street, Toronto 2 - B, Ont., Canada.
Piegāde 4 līdz 6 nedēļu laikā.

★ **Aizrādījums par ONTARIO SLIMNĪCU APDROŠINĀJUMU**

★ 19-tā dzimšanas dienā — TURPINIET APDROŠINĀŠANOS! Ar šo brīdi jums nepieciešams atsevišķs apdrošinājums. Attiecīgas veidlapas dabūjamas bankās, slimnīcās vai tieši Apdrošināšanas pārvaldē.

★ Apprecoties — TURPINIET APDROŠINĀŠANOS! Vīra un sievas apdrošinājumam ir nepieciešams ģimenes apdrošinājuma veids. Paziņojiet savai darba vietai, vai ja apdrošinājumu maksājiet tieši, tad paziņojiet to pārvaldei.

★ Mainot darbu — TURPINIET APDROŠINĀŠANOS! Iepazīstaties kārtīgi ar norādījumiem, kas ir maksājumu zīmes No. 104, ko jums izsniedz darba devējs, mugurpusē.

Aizvien turiet savu slimnīcas apdrošinājuma apliecību pie rokas.

ONTARIO SERVICES COMMISSION
2195 Yonge St., Toronto 7, Ontario.

N O T I S —

V. Dārziņa	— 200 latviešu tautas dziesmas I-IV a	$ 3.50
„	— 200 latviešu tautas dziesmas II d	$ 6.00
„	— Sonata No 2 Klavierēm	$ 2.50
„	— Treludes „	$ 2.00
„	— Sonatina G „	$ 2.50
„	— Sonatina F „	$ 2.50
„	— Mazās svītas „	$ 2.50
„	— Divas Prelūdes G „	$ 1.50
„	— Tiade de Preludes „	$ 2.50
„	— Trittico Barbaro „	$ 2.50
„	— Suite A „	$ 2.50
„	— Spēlējiet pirkstiņi I-II klavierēm	$ 2.50
„	— 25 latviešu tautas dz. vieglā apstrādājumā	$ 1.20
V. Dārziņa Sonāta I		$ 2.50
E. Dārziņa	— Melancholiskais valsis — klavierēm	$ 0.70
Jēkabs Poruks	— Es dziesmu meklēju I	$ 2.50
Valdemārs Ozoliņš	— Sarmotai dvēselei — solo dz.	$ 5.00
A. Jurjāna	— Kantāte	$ 2.00
„	— Lūgšana un E. Dārziņa Rezignācija	
„	— Jel nevaicā	$ 1.20
E. Melngailis	— Latviešu tautas dziesmas — solo balsij ar klavieru pavadījumu	$ 2.00

D a b ū j a m a s

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 HURON STREET, TORONTO, 2 - B, Ontario.
Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu pielikt 10 ¢ pasta izdevumiem.

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Jaunās LATVJU GRĀMATAS Ziemsvētkiem

Cenas ar 25% atlaidi, pasūtinot apgādā.

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS I .... $ 5.85
Latviešu gara dzīves lielākais mantojums nu ir ceļā. Aiciniet draugus un paziņas iegādei un izplatīšanai. Nesaistoši nosūtam ieskatam.

Aijas Vilnis dzejas — RĀJIENS SIRDIJ . . . . $ 2.40
Dāmas nav mūsu stiprā puse prozā, bet lirikā viņas ir valdnieces. Tām pievienojas tagad arī Aija Vilnis.

Zeiboltu Jēkaba romāns — LIKTENIS .... $ 3.00
Ar šo sākam Zeibolta romānu ciklu. Turpmākie darbi būs romāni Ūdens burbuļi, Barons Bunduls u. c. Zeibolts nebija ļoti ražīgs rakstnieks, bet tas taisni deva viņa darbiem veiksmi un spēku, un viņš ir neizkustināms Blaumaņa laikmeta līdzgaitnieks.

ASPAZIJAS LIRIKA, sagatavošanā.
Šis ir monumentāls darbs latviešu dzejas kalngalā. Visi septiņi dzejoļu krājumi lielā greznā kopsējumā.

James Street romāns — RĪTDIENAS PĻAUJA .... $ 3.90
Vēsturisks amerikāņu romāns par dzīvi īsi pēc pilsoņu kara Misisipi apvidū. Brīdī, kad tur ieplūst jenkiju kapitāls, rodas konflikti un cīņas ziemeļnieku, dienvidnieku un nēģeru starpā. — Kas šodien notiek Misisipi? Lasiet, šis darbs dod ieskatu, kas un kā tur sācies un notiek. Darbs ir tipiski amerkānisks, bet tanī ir arī tik daudz skaistu un lirisku tēlojumu, ka mēs klusībā varam vienīgi vēlēties, kaut mums arī būtu rakstnieki, kas to iespētu. Rītdienas pļauja pieder amerikāņu prozas izlasei.

Laipni lūdzam pasūtinājumus.

L A T V J U G R Ā M A T A,
P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

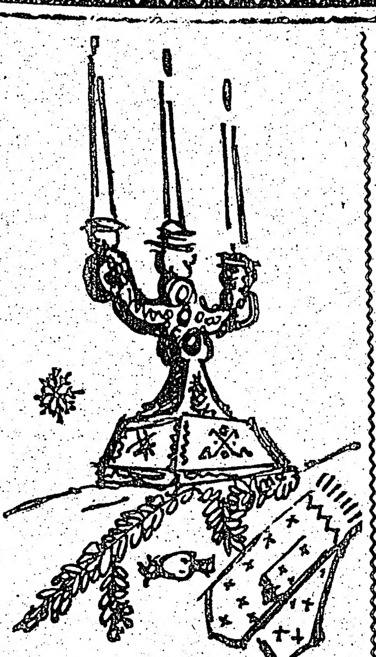

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU DZIESMAS

Pieprasiet zemāk minētās plates

D.V. GRĀMATNĪCĀ

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālīts māsu dancināja. Eņģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Cīruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļmeita. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Cīruļa vedības.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuļjaks

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1009° THE LATVIAN TRIO 33 RPM 6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1015 TORONTO LATV. TAURU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020° THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021° KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.

1022° LĪGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā 45 RPM ā $2.40
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andžiņš
1024 Andžiņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.

IEVĒLIET ATKAL

VĪRU AR PIEREDZI

● Nepārtraukti 11 gadus bijis pilsētas padomē, priekšsēdis 6 svarīgās pilsētas komitejās.

● Lieli nopelni parku, atpūtas un sporta laukumu izveidošanā.

Ievēliet atkal

KONTROLIERI

G I V E N S

● KRIETNS
● TAISNĪGS
● SIRSNĪGS

SALDĒŠANA

Ledusskapju remonti un uzstādīšana.

GARANTĒTS DARBS.

CH 1-3097, Toronto,
A. Jaunzariņš.

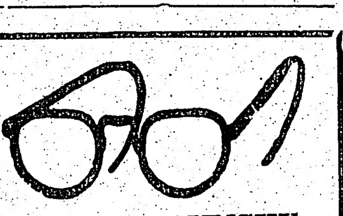

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

DANFORTH - BROADVIEW rajonā — jaunā mājā

I Z Ī R Ē J A M S

dzīvoklis ar atsevišķu ieeju.

Garāža

ZANĪT VAKAROS HO3-0882

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

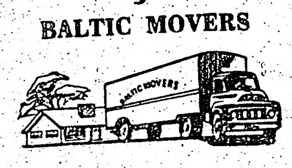

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403.

Izmantojiet

ĀTROS PASTA SAIŅUS uz LATVIJU

SAVIEM PIEDERĪGIEM un DRAUGIEM

AR GAISA PASTU

Kungiem:

A-1 1 Šveices cēltērauda rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskrekls, 1 zīda kakla saite, 2 pāri nailona krepa zeķes US $44.00

A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virskrekls, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 glīti balti kabatas lakati, 2 pāri smalku vilnas zeķu .... US $32.00

A-5 1 Šveices zelta dublē rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskrekls, 2 p. nailona krepa zeķes, 25 bārdas skujamie asmenīši .... US $45.00

DĀMĀM

A-2 1 Šveices zelta dublē pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordeļsaiti, 1 skaists zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu .... US $44.00

A-4 1 vilnas plecu lakats, 1 skaists zīda galvas lakats, 2 m nailona blūzes drānas, 1 nailona apakškleita ar mežģīnēm, 2 pāri nailona krepa zeķes .... US $30.00

A-6 12 m nailona drānas, 2 nailona apakškleitas, 2 zīda galvas lakatiņi, 2 pāri smalku nailona zeķu .... US $51.50

Uzdodiet saņēmēja pilnu vārdu un adresi, pievienojiet attiecīgu naudas pārvedumu US dol. un iesūtiet

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻAI,
123 HURON ST., TORONTO 2-B.

Sainīšus nosūtām nekavējoši un par saņemšanu garantējam.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Order!, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci

SAGĀDĀSIM GAIŠUS ZIEMSVĒTKUS

Tuvojas Ziemsvētki. Svētkos mēs atcerēsimies savus tuvākos piederīgos un draugus. Mūsu latviskā kopības apziņa prasa, lai bez svētku prieka nepaliktu arī tie mūsu brāļi un māsas, kas palikuši vieni bez piederīgiem un draugiem. Mums jāatceras arī tie daudzie tautieši, kas okupētā Latvijā, kam palīdzība visvairāk nepieciešama.

Palīdzības darba veicējas organizācijas jau laikus veikušas nepieciešamos priekšdarbus, lai svētkos sagādātu prieku ikvienam grūtdienim.

Daugavas Vanagi nenoliedzami ir lielākā aprūpes organizācija. Šogad, tāpat kā iepriekšējos gados, DV aicina katru tautieti nākt talkā lielajā aprūpes darbā.

DV nodaļas aprūpes daļas vadītājs A. Akmens, mūsu līdzstrādniekam izteicās, ka organizācijas Ziemsvētku līdzekļu vākšana jau pirmajās nedēļās iezīmējusies ar tautiešu sirsnīgu atsaucību. Akcijas ietvaros nodaļa jau izsūtījusi 1500 latviskas apsveikuma kartītes.

Līdz ar samaksu par kartītēm tautieši palīdzības darba veikšanai pievieno savu ārtavu grūtdieņu aprūpei. 20, 15 un 10 dolaru ziedojumi apliecina, ka esam saglabājuši siltu sirdi, lai atvieglotu grūtdieņu likteni. Daudzi daļu sava ziedojuma veltī arī garīgai aprūpei ,kuŗas nozīme ir tikpat svarīga.

Aprūpes daļas vadītājs pateicas visiem tautiešiem, kas jau izpildījuši savu latviskās kopības pienākumu, un aicina ziedojumus cēlajam mērķim iesūtīt jau laikus, lai dāvanas, kas nāk no sirds, varētu sasniegt likteņa piemeklētos līdz svētkiem.

Ziedojumus var pieteikt arī visiem nodaļas valdes locekļiem, vanadžu priekšniecei R. Zamlovskai vai mūsu laikraksta birojam.

O. K.

SPORTS

BASKETBOLA MEISTARĪBA KANADĀ

TORONTO LATVIEŠU YMCA UZVAR TLSK AR 85:53

Pirmā spēle pirmo vienību grupā notika TLSK un Toronto Latviešu YMCA's vienību starpā. Pārliecinošu uzvaru 85:53 (38:15) atzīmēja YMCA.

Uzvarētāju vienībā spēlēja: M. Ozoliņš — 4, A. Griķis — 4, J. Krasovskis — 16, J. Zentiņš — 10, V. Kauliņš — 22, M. Ešmits — 21 un E. Soste — 8.

TLSK: J. Zvanītājs — 10, V. Zvanītājs — 7, V. Prieditis — 6, V. Damanis, J. Āboliņš — 16.

SPĒLES SVĒTDIENAS BASKETBOLA LĪGĀ:

Senioru grupā — svētdien, 18. novembrī, plkst. 12.30 spēlēs Tridents ar Aušru un DV ar Kalevu. Sacensības notiks Lietuviešu zālē — College un Rusholme Pk. Cres. ielu stūrī.

Jaunatnes grupā — svētdien, 18. novembrī, plkst. 3.00 p. p. Woodgreen Community Centre vingrotavā, 835 Queen St. East, spēlēs YMCA's jaunatne ar Aušru un DV ar Kalevu.

JAPĀNAS VOLEJBOLISTES PASAULES MEISTARES

Japānas volejbolistes uzvarēja pasaules sieviešu volejbola sacīkstēs, atstājot otrā vietā Pad. Savienību, kuŗas sastāvā spēlēja arī latviete Skaidrīte Plīsmane. Trešo vietu ieguva Polijas izlase.

VOLEJBOLISTA A. PAIDES PIEMIŅAS TURNĪRS TORONTO

Viens no plašākiem volejbola turnīriem Kanadā ir A. Paides piemiņas turnīrs, kurā piedalās arī Sav. Valstu komandas. Turnīrā piedalījās šoreiz 8 vienības: Middville YMCA, Binghamptonas YMCA, Bafalo YMCA no no ASV. No Kanadas: Hamiltonas YMCA, Toronto Centrālā YMCA, latviešu un igauņu vienības, Broadview YMCA un ukraiņu Ukraina.

Turnīrā uzvarēja Middville, kas bija turnīrā neapšaubāmi spēcīgākā vienība. Uzvarētāji bija sevišķi labi aizsardzības spēlē, spēcīgi gremdētāji un arī ļoti stabili un precīzi servējot. Hamiltonas YMCA zaudēja uzvarētājiem pusfinālā ar 7:12 un 12:10.

Hamiltonas vienībā spēlēja: A. Richters, L. Eichvalds, E. Tētiņš, M. Žulps, J. Leja, A. Šustiņš, Z. Lakševics un 2 kanadieši.

Centrālās YMCA's igauņu vienība semifinālā uzvarēja Broadview YMCA ar 15:6 un 15:8.

Broadview YMCA'ā spēlēja 3 latvieši: P. Priedītis, J. Vilmanis un A. Korms.

Finālā Middville uzvarēja Centrālās YMCA's igauņus ar 13:11 un 15:9.

Toronto Latviešu YMCA, kas pirmo reizi spēlēja ar brāļiem Albertiņiem ierindā, uzvarēja.

Ukrainas vienību ar 15:7, 7:15 un 15:12 zaudēja vienlīdzīgā cīņā Broadview YMCA'i ar 14:16, 15:13 un 8:15.

Spēlējot pret Middville YMCA'u, latviešu vienībai pirmā setā bija grūtības ar servju atņemšanu, un tā zaudēja pirmo setu ar 2:15, otrs sets bija ļoti vienlīdzīgs un to varēja arī uzvarēt — rezultāts 15:13.

Latviešu YMCA's vienībā spēlēja: G. Alberts, A. Alberts, Z. Zamuels, A. Rāva, I. Cinovskis, R. Simsons un A. Freibergs.

Diemžēl, rīkotāji nebija turnīru pietiekami reklāmējuši, un skatītāju bija pamaz.

Ž. Z.

Okupētās Latvijas . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

LATVIJAS PILSĒTĀS KARTUPEĻU TRŪKUMU NESPĒJ NOVĒRST

Ļoti bieži sastopams rakstu temats okupantu Rīgas presē ir sūdzēšanās par kartupeļu un dārzeņu nepievešanu Latvijas pilsētām, kur ne tikai nav ziemas rezervju, bet pat ikdienas normu. Kolchozi aizbildinās, ka plānus nespēj veikt. Cīņa, piem., 26. oktobra numurā uzskaita vairākus tādus kolchozus. Valmieras rajona kolchozam Cīņa pēc plāna vajagot nodot 206 t kartupeļu, bet nodotas tikai 25 t. Kolchozs Kaugurieši nodevis tikai 6,3 t, bet Kaļiņina — 12 tonnas. Lūk, ražošanas pārvaldes necīnoties par valsts plānu izpildi, norāda Cīņa. Bet īstenība ir tāda, ka kartupeļu raža šogad ir ļoti slikta un kolchozi to vēlas saglābāt savām vajadzībām — sēklai, ļaužu patēriņam, kā arī cik necik uzturēt pie dzīvības lopus, jo ja tas neizdosies, tad posts nākamajā gadā kļūs vēl lielāks.

PRASA ZIEMEĻATLANTIJAS ORGANIZĀCIJAS PALĪDZĪBU INDIJAI

INDIEŠU SPĒKI ATKĀPJAS UZ JAUNĀM AIZSARDZĪBAS POZICIJĀM. PAKISTANA UZTRAUCAS PAR SAV. VALSTU IEROČU PIEGĀDI INDIJAI. PADOMJU SAVIENĪBA UN KOMŪNISTU ĶĪNA APMAINĀS APVAINOJUMIEM. AMERIKĀŅU GAISA SPĒKI APSARGĀS SAVAS IZLŪKLIDMAŠĪNAS VIRS KUBAS.

Pagājušās nedēļas nogalē Ķīnas komūnistu vienības atsāka uz vairāk dienām pārtrauktos uzbrukumus gar 2500 jūdžu gaŗo robežu. Vissmagākās cīņas notiek ziemeļu apgabalos un Ladakā, Kašmirā, kur ķīnieši iespiedušies visdziļāk.

Ziņas, kas saņemtas no Jaundeli, liecina, ka skaitliski pārāka ienaidnieka priekšā indiešu spēki bijuši spiesti atvilkties visos kauju punktos. Indieši atvilkušies uz jaunām aizsardzības pozicijām, kuŗas būšot daudz vieglāk un izdevīgāk aizstāvēt nekā līdzšinējās.

Lai gan ministru prezidents Nēru mierina savu tautu neuztraukties un deklarē, ka gala rezultātā uzvara būs Indijai, militārā situācija pašreiz nav nekāda priecīgā. Ķīnas komūnisti vēl vienmēr turpina pievest jaunus spēkus un viņu stratēģija liecina, ka viņi mēģinās izlauzties uz auglīgo Bramaputras ieleju. Nedēļas nogales ofensīva to skaidri apliecināja.

Pēc spēcīgas artilerijas apšaudes ķīnieši vispirms uzbruka Kušulas lidlaukam, kas pārtrauktu indiešu gaisa ceļu. Tālāk, Lohita ielejā, caur kuŗu iet īsākais un vieglākais ceļš no Makmahona līnijas uz Bramaputras ieleju, indieši zaudēja stratēģiski svarīgo Valongas ciemu Burmas robežas tuvumā. Burma, lai gan tai parakstīti visi iespējamie robežlīgumi ar komūnistu Ķīnu, uz Indijas kaŗu skatās ar vislielākām bailēm. Ar zināmām bažām, attieksmē uz Burmu, uz situāciju skatās arī Rietumi. Līgumi komūnistiem, protams, neko nenozīmē. Tādēļ nemaz nebūtu jābrīnas, ja pa ceļam uz Bramaputras ieleju Indijā Ķīnas komūnisti mēģinātu nogriezt arī kādu gabalu no Burmas.

Par ļoti smagām kaujām, abām pusēm ciešot ievērojamus zaudējumus, ziņo no Sela pārejas, 14.000 pēdu augstumā. Šeit komūnisti indiešu pozicijām uzbrūk ne tikvien kā frontāli, bet arī no aizmugures. Pēdējais fakts norāda, ka komūnistu Ķīna savām militārām operācijām tagad sākusi izmantot arī neitrālo Butanu. Se La pārejas noturēšana Indijai ir stratēģiski ļoti svarīga. To zaudējot, komūnistiem paveŗas ceļš uz Assamas līdzenumu un līdz ar to uz Indijas iekšieni.

Turpinoties Indijas kaŗam ar komūnistu Ķīnu, turpinās Sav. Valstu militārā palīdzība Indijai. Indiešiem trūkst kā ieroču, tā kaŗa materiālu un municijas. Nav pietiekamu gaisa spēku nedz uzbrukumiem ķīniešu pozicijām, nedz pašu frontes vienību apgādei. Dažu nedēļu, pat dažu mēnešu laikā visus robus aizpildīt nebūs iespējams. Bet amerikāņi savu palīdzību ir solījuši, indiešu apgāde jau ilgst vairākas nedēļas un, cik var spriest no Vašingtonas ziņām, tā ilgs tikmēr, kamēr turpināsies kaŗš ar komūnistu Ķīnu.

Ir ļoti iespējams, ka jau tuvākā nākotnē Sav. Valstīm Indijas apgādē nāk talkā arī citas valstis. Šai gadījumā var rēķināties ar Ziemeļatlantijas organizācijas nāciju palīdzību. Minētās organizācijas parlamentāriešu sanāksmē Parīzē vienīgi Portugale nostājās pret palīdzību Indijai.. Portugāles pārstāvis deklarēja, ka Indija, kas šogad cieš no agresijas, vēl tikai pag. gadā pati bija agresore, uzbrūkot Portugāles mazkolonijām Indijas rietumu piekrastē. Pārējās četrpadsmit Ziemeļatlantijas organizācijas valstis tomēr stāvēja par militāru palīdzību Indijai, un pēdējā uz to var cerēt jau tuvākā nākotnē.

Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas valstu starpā par Sav. Valstu palīdzību Indijai uztraucas vienīgi Pakistāna, kas baidās, ka saņemtos ieročus indieši varētu izmantot pret Pakistanas interesēm Kašmirā. Šai sakarībā Vašingtona tagad mēģina pārliecināt Karači valdību, ka amerikāņu ieroči un kaŗa materiāli tiks izlietoti vienīgi kaŗā pret komūnistu Ķīnu. Indija pat ir ar mieru ļaut amerikāņu novērotājiem pārliecināties, kā saņemtie ieroči tiek izmantoti. Un, lai Pakistana tiktu pilnīgi apmierināta, Indija pat apsolījusies pēc kaŗa pārpalikušos ieročus un kaŗa materiālus atdot atpakaļ amerikāņiem.

KOMŪNISTU IDEOLOĢIJAS CĪŅA TURPINĀS

Lai izvairītos no tiešiem savstarpējiem uzbrukumiem, abi komūnistu lielie tagad izvēlējušies starpniekus ideoloģiskiem uzbrukumiem. Šai ziņā lielu aktīvitāti parāda komūnistu Ķīna, kas tagad runā caur Albāniju un, neuzbrūkot tieši Padomju Savienībai, uzbrūk maršala Tito Dienvidslavijai.

Pekingas prese un radio pagājušās nedēļas nogalē deklarēja, ka Tito un viņa rokas puiši mēģina piespiest Kubas tautu akceptēt noteikumus, kas runā pretī Kubas pašnoteikšanās tiesībām; šie kapitalistu kalpi darītu visu, lai tikai apmierinātu neapmierināmās Sav. Valstu prasības. Maskavas nostāju, ka, atvelkot raķetes no Kubas, Padomju Savienība pasargājusi pasauli no atomkaŗa, komūnistu Ķīna uzskata par vistukšākām blēņām.

Padomju Savienība atkal no savas puses apgalvo ,ka Albānija resp. komūnistu Ķīna ar saviem nepārtrauktiem uzbrukumiem Padomju Savienībai, padomju komūnistu partijai un Marksa - Ļeņina doktrīnai sevi nepārprotami nostāda imperiālistu propagandas pusē un līdz ar to kaitē visai komūnisma kustībai.

No Pekingas viedokļa raugoties, Padomju Savienībai nekad neizdosies pierādīt, ka ar savu piekāpību prezidenta Kenedija prasībām tā aizkavējusi jaunu pasaules kaŗu. Komūnistu Ķīnas uztverē ar to Chruščevs tikai pierādījis savu mazdūšību un pagriezis muguru saviem sabiedrotiem — varonīgai Kubas tautai.

PREZIDENTS KENEDIJS NORAIDA CHRUŠČEVA PIEDĀVĀJUMU

Pēc vairāku nedēļu ilgām sarunām starp Sav. Valstu, Padomju Savienības un Kubas Apvienoto Nāciju delegācijām Kastro Karaibu jūŗas salas jautājums vēl vienmēr karājas gaisā.

Pagājušās nedēļas otrā pusē, ar Pad. Savienības svētību, Kuba brīdināja, ka tā nākotnē uzbrūks amerikāņu izlūklidmašīnām virs Kubas territorijas. Savienotās Valstis ,kā zināms, nolēmušas turpināt savus izlūklidojumus tik ilgi, kamēr Apvienoto Nāciju pārstāvjiem tiks atļauts uz vietas pārliecināties, ka raķešbazes Kubā patiesi nojauktas un raķetes nogādātas atpakaļ Padomju Savienībā. Tikmēr, kamēr Kastro šādai prasībai pretosies, amerikāņi turpinās savus lidojumus.

Uz Kubas draudiem uzbrukt amerikāņu izlūklidojumiem Vašingtona atbildējusi ļoti auksti un ļoti noteikti. Ja amerikāņu izlūklidmašīnām nāksies sastapties ar Kastro gaisa spēku pretestību, tad tiks gādāts, ka minētās lidmašīnas būs pienācīgi apsargātas. Cik zināms, tad līdz šim U-2 savās misijās virs Kubas devušās bez iznīcinātāju apsardzības.

Turpinot savu aktīvitāti Kubas jautājumā un mēģinot rast iegansu tiešām sarunām ar Sav. Valstu prezidentu Kenediju, Padomju Savienības Chruščevs pagājušās nedēļas nogalē nāca klajā ar jauniem piedāvājumiem. Visos sīkumos Chruščeva plāns vēl netiek izpausts. Ir tikai zināms, ka viņa jaunākā miermīlīgās koeksistences uvertīra ietveŗ Kubu, Vāciju un atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu.

Labi informētas aprindas paskaidro, ka savu piedāvājumu sērijā Chruščevs esot solījies atkāpties no Kubas kā militāri, tā politiski. Pad. Savienība piekristu atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas līgumam, ja vien sabiedrotie mīkstinātu savas pārraudzības prasības. Par šādu piekāpību Chruščevs no Sav. Valstīm prasa Kubas blokādes pārtraukšanu, neuzbrukšanas garantijas Kubai un attieksmju normālizēšanu, diplomātisko sakaru atjaunošanu neizslēdzot, ar Kubas valdību. Eiropā Chruščevs prasa Austrumvācijas atzīšanu.

Tā kā savā piedāvājumu sērijā Chruščevs iejaucis arī Kubu, kuŗai, pēc Vašingtonas uzskatiem, nav nekāda sakara ar pārējām Rietumu un Austrumu domstarpībām, prezidents Kenedijs Chruščeva plānus bijis spiests noraidīt.

TORONTO

⊕ Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanas techniskās komisijas sēde, piedaloties draudzes valdei un mācītājam, notika 16. novembrī draudzes namā. Techniskās komisijas vadītājs J. Koncis paskaidroja, ka arch. E. Tannis ierosinājis dievnama metā dažus nelielus pārkārtojumus, ko, pirms plānu nodošanas galīgai apstiprināšanai pilsētas valdē, vajadzētu pārrunāt techn. komisijas dalībniekiem.

Arch. E. Tannis norādīja, ka, vadoties no lietderības un ņemot vērā samērā ierobežotos līdzekļus dievnama celšanai, — viņš masīvā mūŗa torņa vietā pagaidām paredzējis vienkāršāku un lētāku torni, veidotu dzelzs konstrukcijā. Lai dievnama telpa būtu gaišāka, tajā būs vairāk logu kā sākotnējā metā. Izdarot dažus pārkārtojumus, izdevies novērst balsta stabu nepieciešamību dievnama sarīkojumu telpā. Šī telpa veidos lielu zāli (78.000 kv. pēdas) ar 12 pēdu augstiem griestiem.

Pēc pārrunām sēdes dalībnieki atzina pārkārtojumus par lietderīgiem, un plāni tiks iesniegti pilsētas valdei nākošā nedēļā. Torņa jautājumā lūdza architektu vēl pētīt konstrukcijas iespējas citādā virzienā, nākot vēl ar dažiem citiem ierosinājumiem. Plānu apstiprināšanu tas neietekmēs.

Pārrunāja arī jautājumus, kas saistās ar materiālu izvēli, ērģeļu novietošanu, skaņu izolāciju u. t. t.

Sēdes dalībnieki lūdza architektu rīkoties tā, lai nāk. gada janvāŗa sākumā firmas varētu aicināt piedalīties dievnama celšanas sacensībā, iesniedzot savus piedāvājumus.

⊕ Sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku tirdziņā - bazārā, kas notiks Trīsvienības baznīcas, sarīkojumu telpā sestdien, 1. decembrī, arī šogad kuplā skaitā solījušies piedalīties Latviešu daiļamatnieku savienības biedri ar skaistiem, vērtīgiem un Ziemas svētku dāvanām piemērotiem izstrādājumiem. Jaunākās grāmatas un skaņu plates būs dabūjamas Daugavas Vanagu grāmatu stendā. Neredzīgo kaŗa invalidu stendu iekārtos K. Riekstiņš. Būs arī bagātīga bufete. Skaistas mantas saziedotas loterijai, kas darbosies tirdziņa laikā.

Dāmu komitejas locekles mīļi lūdz ikvienu draudzes locekli atlicināt laiku tirdziņa - bazāra apmeklēšanai.

Ziedojumi bazāram (naudā un graudā) tiek pieņemti ar pateicību.

Naudas loterija, ko dāmu komiteja rīko par labu ērģeļu iegādes fondam, notiks draudzes namā plkst. 11 no rīta — sestdien, 24. novembrī.

⊕ Saulaines pārvaldes sēdē kasieris J .Skrastiņš ziņoja, ka, vadoties no pagasta valdes piesūtītiem nodokļu aprēķiniem 1963. gadam, Saulaines territorijas kopīgā platība tagad — pēc ierakstiem zemes grāmatās — ir 341 un trīs ceturtdaļas akra.

Prof. A. Dreimanis, kas jau daudzas vasaras kopā ar ģimeni atvaļinājumu pavadījis Saulainē, iesniedzis lūgumu piešķirt viņam apbūves gabalu vasaras mājas celšanai. Pārvalde ar prieku šo lūgumu ievēroja un pazīstamam latviešu sabiedriskam darbiniekam un LNAK padomes priekšsēdētājam, kuŗš gan nav Jāņa draudzes loceklis, piešķīra prasīto apbūves gabalu uz pastāvošo noteikumu pamata.

Pārvaldes priekšnieks E. Buka lūdza viņu uz 3 mēnešiem atbrīvot no pienākumiem Saulaines pārvaldē veselības uzlabošanai. Minētā laikā viņa pienākumus izpildīs Saulaines pārvaldes prka vietnieks A. Dobelis.

LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra sarunā ar Federālās valdības tirdzniecības ministru G. H. Hees'u. Foto JAK

CĪŅA BEIGSIES . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Notikumi starptautiskā politikā rāda, ka var rasties pagrieziens, kas īstenos apspiesto tautu atbrīvošanu.

Konsolī cīņai par Latvijas brīvību lai šodien ciešās rindās saslēdzas kā vecākā, tā vidējā un jaunākā paaudze. Nav šaubu, ka cīņas zobens būs jānodod tieši jaunajai paaudzei. Mūsu lieta ir taisna. Mēs nešaubāmies, ka cīņa noslēgsies ar uzvaru.

Vienība ir mūsu spēks. To paturēsim prātā katrā ikdienas solī!

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

25. novembrī plkst. 11 Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes koris.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

25. novembrī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā Dieva mierā aizgājušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola. Iesvētes mācības vecākai grupai.

2. decembrī plkst. 3 p. p. Trīsvienības baznīcā Adventa laika dievkalpojums. Svētdienas skola.

9. decembrī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā Adventa laika dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa (13—16 g. v.).

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739. Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. novembrī plkst. 2,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

25. novembrī plkst. 1.30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

2. decembrī plkst. 2 p. p. Adventa laika dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

25. novembrī plkst. 5 p.p. Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

VANKUVERA

Māc. R. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

Svētdien, 25. novembrī, plkst. 3 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Sv. vakarēdiens. Dievgaldnieki lūgti iepriekš pieteikties pie mācītāja.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Svētdien, 25. novembrī, plkst. 1,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma kino izrāde baznīcas zālē.

Trešdien, 28. novembrī, plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 2. decembrī, plkst. 1,30 p. p. Pirmās adventa svētdienas dievkalpojums.

Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

25. novembrī plkst. 2 p. p. turpat Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Pirms dievkalpojuma dievgaldnieki tiek lūgti pieteikties pie mācītāja turpat baznīcā.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs

VAI JUMS IR ŠĪS GRĀMATAS?

Ed. Avota, LATVIEŠU VALODAS PRAKTISKIE VINGRINĀJUMI ... $1.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ — dzejoļi ... $1.50
E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710 $12.50
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas ... $2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns ... $3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas ... $3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antaloģ. $7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns ... $3.85
Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti ... $3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti ... $3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas ... $5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls ... $2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls ... $2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41 ... $1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42 ... $1.00
Irma Grebzde — KALNI KĀPJ DEBESĪS — noveles $3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns ... $4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns $3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns ... $4.00
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns ... $3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi ... $3.00
A. Eglītis — DIVI KĀPIĒNI — ar autora zīmējumiem $2.80
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns $3.90
E. Dārziņš — PAVASAŖA STRAUMES — dienas grām. $3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi ... $4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KAŖA VĒSTURE, II d. $8.0?
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi ... $2.80
A. Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARU — noveles ... $3.20
E. Čirikova — JAUNĪBA — I daļa, romāns ... $4.50
E. Čirikova — TRIMDA — II daļa, romāns ... $5.00
E. Čirikova — ATGRIEŠANĀS — III daļa, romāns ... $5.00
A. Brigadere — DRĀMA un NOVELES ... $4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.